

309112

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. II

జెన్న వట్టణము 1917 సం. నవంబరునెల 26 వ తేది సోమవారము

No. 197

సంపుటము. ౪.

పింగళనామ సంవత్సర శార్దూలమాస శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨.

సంచిక ౧౯౭



మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 198

(రిజిస్టరు కాలిఫర్నియా) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాలిఫర్నియా)

ఇప్పుటికాలపు దుని కనుకనునది, సాటిలేని మనోహరమగు సువాసనగలది. ఆల్కాహోలుగాని, రాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ తువాలపై కొన్ని దిండుపులు చిలుకరించినచో, మనోహరమగు సువాసన నిన్నులవలయును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో మందును.

చిన్నపైజా (ఆరేడాం)	సీసా 1-కి	రు 0.8-0
చుక్కరకము పైజా 1-డ్రాం	"	" ౧.12-0
వేరొక్కపైజా 2 "	"	" 1.4-0
వెద్దపైజా 4 " లేక ౩ డ్రామ్స్	"	" 2.0-0

చి. పి. భద్రులు రు 0.4-0 ప్రత్యేకము.

పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులోను దొరకును. దీనికి అనేకమగు నకలు పెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగడు సీసాపై నను, కాడ్లపై నను ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరున పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగుననాదిక ప్రాసినచో అతాకిమ్మతుగల సువాసనకాడ్ల ఉచితముగ పంపుదురు.

వాత్ పంజు ఆన్లొ ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జుమ్మామసీదు బొంబాయి.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-కి వెల 0.8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును.

చాచ్చుపు నొప్పుల కొర

కోలును. నాయుపు

గొప్ప మందు.

సువాసనగలిగి యుండును.

ప్రతియింటి నుంచుదగినది.



శరీరమంతటాచే హిందూ దేశ మిది.

తియారూచేసుటను నుంచుదును.

దీనిని విదేశములలో కూడ నాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము 102, శ్రీహరిజీ, బాంబాయి; 6, కంబుకెట్టి పీఠి, మద్రాసు.

ప్రకటన.

950

1917వ సం. ఏ. పి. నెం 115 లో ఎ. ఏ. ముత్తయ్యశెట్టి దివాలా తీసినట్లు 16-7-17 నిశ్చయింపబడినది. కాన ఋణదాత లందరును తమ హక్కులను డిసెంబరు 31-న తేదీలోపుగ రుజువు చేసికొనుచు ప్రమాణపత్రకలను అభిషేక అసైన్సీ వారి కార్యాలయమున దాఖలు చేసికొనవలెను.

ఎస్. ఎచ్. విల్సన్,

అడ్మినిస్ట్రేటర్.

మోక్షాని శైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యులైనది. మెదకును చురునజేయును. వెండ్రుకలు చాలకుండును. వెండ్రుకలు నరుపు జేరును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0

అమృతాంజనము డి. హా, 6, కంబుకెట్టి పీఠి, మద్రాసు.

K. B. JOSHI & Co.,

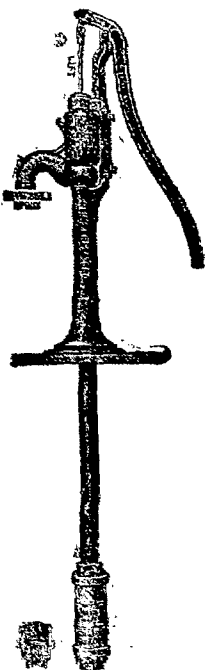
32, Hornby Road Fort, BOMBAY.

LARGEST HAND PUMP

Our 3 inch Pump is the largest available Hand Pump on the Market. Very useful for Shallow Water. Large capacity to suit small irrigation write for particulars and prices (537)

ALSO

Hand Pumps for very deeps wells up to 150 ft; Tank Pumps of new pattern, ready in stock. Write at once for further particulars.



‘శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు’.

662

రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)

పై విచారణాధికారులు: మొదట ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్నపట్నం,

దరి, పోట్ల, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱు, అరటి మొదలగు మాగాణి. ఖమ్మి, పయ్యరకున్న, దుంప, వలపుత్తు మొదలగు, మొక్క తీగనకైరాలను సంపూర్ణపరచుట కాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యాన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూమిలకు రేసిట్లు తయారుచేయబడుచున్న ఎరువులు కొనకలచిన వారి కాలాకు భూమిలపట్టిని రసాయన పోషకశాలలో ఉచితముగా పరిశీలించి అయాథూముల గుణా గుణములను అనుసరించి తయారుచేయించుచున్నారు. “శాస్త్రోక్త ఎరువు” అను మాసంపెర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబిక్, కన్నడ, మళగళం తెలుగులగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, విశ్లేషింప జేల్లలోని ఏమి కొద్దగును ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచేష్టిన పత్రికలన్నా, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములనున్న తక్కింద పరిచయించియిండా వైనిలాసమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనకమ్మక.

ప్యారీ అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.

Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

తక్షణము దరఖాస్తుచేయడు.

కొన్నిపనులు మాత్రమే.

భారతదేశ సేవకు రాలైన

లోకమాత ఆనిబిసంటు చరిత్ర

ఇది ఆంధ్రదేశ స్వరాజ్య సంఘ కార్యదర్శియగు

గా. హరిసర్వోత్తమరావు పంతులు ఎం. ఏ.

గారిచే సులభ శైలిని వ్రాయబడినది. వెల 12 అణాలు.

తక్షణము ఈ క్రిందివిలాసమునకు వ్రాయుడు:—

(916)

ఉత్తమగ్రంథాలయము 145, లంకాసాలపీఠి సాహుకార్పేట, మద్రాసు.

ఒక రోజు వస్తుప్రదర్శనమున స్వర్ణపతకము బహుమతిగ  
పొందగలిగినది. ఆటోపరస్తా, రిజిస్టరుకాబడినది.



జగదీశ్వరమైన సువాసనల  
నెంట్లు, పరిమళము పెక్కువాళ్ళుం  
డును. ఒకమారు కొని దీని యధార్థ  
మును పరీక్షింపుడు.

ధరలు

1/2 బొమ్మ బుడ్డి	2-0-0
1 డ్రాము	0-12-0
1/2 డ్రాము	0-8-0
కార్డు	0-1-0

పరస్తా తలచుచున్న గూడ పరీక్షింపుడు. దీనిలో  
లోహ సంబంధ మగు చమురు లేనియు కలియుట లేదు.  
న ప్రసిద్ధమైన కేలనానె సీసా 1-కి రూపాయి. పోస్టేజీ వేరు.  
ఒక ఆటోపరస్తా పంపినచో నమోనాకు ఒక చిన్న  
సీసాతో చమురుచితిముగ పంపబడును. (490)

ది పరస్తా రిజిస్ట్రేషన్ కో,  
నెం 1, వై.కో.వి. బొంబాయి నెంబరు 3.

ఆత్మజ్ఞానా

శ్రీశ్రీమును విడిచినతరువాత ఆత్మజ్ఞానా  
దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయ చర్చ  
(గండికర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి.ఏ.  
చిన్నవైటా చక్కనిగ్రంథము నెం.రు. 0-8-0.  
మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము  
బొమ్మరావు 212, మదరాసు.  
విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్ షాపు,  
మాంటు రోడ్, మదరాసు.  
ఇక్కడ తెలుగు ప్రస్తావన లన్నియు న్యాయమైన  
వెలువ దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.  
డాక్టరు. ఆచంట-వెట్టేవతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.  
(946) మేనేజరు.

నర్వవృత్తిక విషనంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ (తేదీ మార్కు.)  
దుఃఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు.  
గుణము లేదని రుజువు చేయువారలకు రూ 100 ఇవ్వం.



ఇది ప్రతి కుటుంబమునం దుండ  
వలసిన మౌఖ్యవ్యవస్థ. ఆంగ్ల,  
యూనాని, దేశీయతైద్యులతో పా  
డగాంచబడియున్నది. ఎన్నిదినను  
లుంచినను మందు గుణముమూడదు  
తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలక  
కుక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు  
విషజంతువుల కాటులకు నువ్వుయో  
గించును. వెలపాకెట్ 1-కి 0-8-0  
పోస్టేజీ 0-8-0. 1 డ్రజ్జ పాకెట్టు  
వెల రూ 5-0-0. పోస్టేజీవలెను.

ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనవారికి పోస్టేజీ ఇవ్వం  
తర్రవంత 100కి 25 రూపాయలు కమిషన్ ఇయ్యబడును.  
చిరునామా:- ధనలక్ష్మీ కంపెనీ,  
1, చింతలపేట, వీధి, సూర్యారావుపేట పోస్టు, మదరాసు.

శారదాంబ  
విశ్రాంతి భర్తృభోధిని యను నాటకము.  
సంఘమురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ  
మిందుజూపబడినది. అందరును జదివి తీర  
వలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజీ వేరు.  
ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము,  
7, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు

Encourage Swadeshi Industries  
BY  
Buying Swadeshi Goods  
ANDHRA KNITTING FACTORY,  
220, CHINA BAZAAR ST. MADRAS.  
Socks and Stockings  
it different colours  
and sizes can be had  
at moderate rates.  
Trial orders Solicited.  
805

ఆంగ్లోయిండియనులు-పాతీకభావము.

(జరుగుమిల్లి సాంబశివరావుగారు.)  
ఇండియామంత్రి పుంగవుడు డిసెంబరు 14-వ తేదీని  
చెన్నపురికి ఆరుదెంచుచున్నవాడు. తత్సమయము మనకందరకు  
మహాపర్యవేషము. ఇట్టి తిరుణమున కృత్యపుచ్చకుండగ మనకు  
కలుగుచున్న యిబ్బందులను మాంటాగూ ఆమాత్య శేఖరవకు  
నుకర్మక్రమగునట్లు మనలో కొంతమంది నాయకులను వారి  
యొద్ద కనిపి వారికి విన్నవించు ఏర్పాటులను గావించవల  
యును. ముఖ్యముగ ఆంగ్లో యిండియనులకు జాపబడు పౌ  
త్యేక సౌకర్యములను మనయెడల జాపు పక్షపాతమును మాం  
టాగూగారికి స్పష్టముగ వివేచించ వలెను. ఈ సంద  
ర్భమున అనుదినము మన మనభవిం చు రైల్వే ఆ సౌ  
కర్యములను తెలియజేయుట ముఖ్య వ స ర ము.  
కొన్ని న్యాయస్థానములందు న్యాయాధిపతులు ఒకతెగవారికి  
రైలుబండ్లను ప్రత్యేకించుట శాస్త్రవిరుద్ధమని తీర్మానించినను  
నేటిసరి కెవరు జూచినను "ప్రత్యేకముగ ఈ బండ్లు యూ  
రపియనులకు మాత్రమే" అని పెద్దక్షుములతో రైలుబండ్ల  
మీద వ్రాయబడియుండుట కనులార జూచుచున్నారము.  
పోనిండు అట్లు పౌత్యేకించబడిన బండ్లలో మనము పౌయా  
ణముచేయుట మానెదమనుకొనుడు. అందరితోపాటు మొదటి  
తరగతి, రెండవతరగతి మధ్యతరగతిబండ్లలో గూర్చుండుటకు  
మనము ధనమును వెచ్చించి టిక్కెట్లను తైకొనినను మన కా  
బండ్లయందు పౌయాణముజేయు అదృష్టము లేకున్నది.  
మొదటితరగతి బండిలోనో, రెండవతరగతి బండిలోనో ప్రయా  
ణముచేయ నిచ్చించి టిక్కెట్లను తీసికొని బండిదగ్గరకు  
బోవునరికి ఇంకను బండిలో అడుగువెట్టకపూర్వమే ఆబండ్ల  
లోనుండు దైవసంభూతు లనుమేరుచే బరగుచున్న ఆశ్చర్య  
ముఖులు కన్నెట్టజేసి నీ నీబండిలో కూర్చుండుటకు వీలులేదు.  
నీవుతగవు. మానరగను నుండతగవని తరిమివైచుట ఎన్నియో  
సాగులు చూచినారము. చెవులారవినియుండిమి. పత్రికాముఖ  
మున గూడ చదివియుండిమి. దీనికి ప్రత్యక్షప్రమాణముగ  
మొన్న మొన్న నే జరిగిన దేశభక్తులగు శ్రీయత కో పల్లె హను  
మంతరావు పంతులుగారి సంగతి ని పాఠకమహాశ  
యులు జ్ఞప్తికి దెచ్చుకొన ప్రార్థితులు. ఇంతవరకు పా  
శ్చాత్యులు గాని ఆంగ్లో యిండియనులుగాని ఎంత కన్నె  
ట్టజేసినను నిరాయుధులును అసహాయులును అగు హైందవులను  
పిస్తోలుతో గుట్టివెట్టి చంపెద నని గాని బండి నడచుచుండ  
బయటికి తోసివైచెదనని గాని భయంకరముగ ఘోరకృత్య  
ములను జేసి యుండలేదు. కాని అవి గూడ హనుమంతరావు  
గారి విషయమన లోపము లేకుండగ జరిగినవి. వీనిని గూర్చి  
పత్రికాముఖమున తెలియపరచినను ఎవరును ఎట్టి చర్యను తీసి  
కొని యుండలేదు. ఇట్టి దౌర్జన్యముల నణగదొక్కకుండగ  
మిన్నకుంట మన ఆంగ్లో యిండియను సోదరులకు ఇంత  
ద్రోహసాహసములను గలుగజేయుచున్నది. కాన ఇట్టి సంగ  
తులు మున్నెన్నడు జరుగకుండగట్లును ఇట్టి ప్రత్యేకపు  
బండి నిబంధనలు లేకుండగజేయుడని మాంటాగూమం  
త్రిగానిని కోరవలయును. మాంటాగూగారుకూడ మన విజ్ఞప్తిని  
గమనించి ప్రజల కష్టములను తొలగించి వారికెట్టి తొందరలు  
కలుగకుండగ నుండగట్లు ప్రయత్నించి లేజపోని భేదముల  
నన్నిటిని మాన్చి భారతీయులమన్నులకు పాత్రులగుటకు కృషి  
నడపెదనని నమ్ముచున్నవాడను. ఇదిట్లుండిండు. ప్రభుత్వ  
ద్యోగములందును తదితర కాభలయందును మనకు కలుగు ఆ  
న్యాయమునుగూర్చి విన్నవించవలసియున్నది. ఎట్టి స్వల్ప  
ఫలాలైననర్వసాధారణముగ ఆంగ్లోయిండియనులనే నియోగిం  
చుట ఎల్లరకు తెలిసిన విషయమే, ఆపమలయందే భారతీయు  
లను పౌత్యేకవెట్టినచో వారి కిచ్చెడు జీతములలో సగము వం  
తైన నీయరు. మీదమిక్కిలి పట్టభద్రులుగావలయునని కోరె  
దరు. ఆంగ్లో యిండియనులు నేరములు చేసినను వారిని జిల్లా  
మేజిస్ట్రేటులేగాని భారతీయోద్యోగస్థులు విచారించగూడదు  
ఎటువైపు జూచినను వారికి పౌత్యేక సౌకర్యములు కలవు.  
ఈ యసౌకర్యముల నన్నిటిని మాంటాగూ సచివునకు నచ్చ  
జెప్పుటకు మనలో కొంతమందివిషయమై ప్రత్యక్షప్రమాణ  
ముగతోచు విషయములను పొందుపరచి లిఖితరూపముగ  
చిట్టాఆపరణల మోస్తరుగ తెక్కలను తయారుజేసి మాంటా  
గూగారికి సమర్పింపవలయును. కాన మాంటాగూగారి వద్దకు  
బోవుటకు నాయకాగ్రణులు ఈవిషయమై వారికి సమ  
గ్రముగ విన్నవించి న్యాయమును కలుగజేయ ప్రార్థితులు.

విషాదకర మగు వాక్య:- దొరతనమువారి దధిము  
ధనశాల న్యూపరింపెండెంటు హారను అను నాతనికి పిచ్చి  
యైతెను. ఈ గుస్సితీయం డాత దొకశ్రీని, ఆమె కుమార్తెను  
చంపి, పిమ్మట యాత్మహత్య గావించుకొనె నని తెలిగొనా  
నుండి పగానాకు తెలియవచ్చెను.

మన ప్రధాన కర్తవ్యము.

మమారు అయిదు సంవత్సరములనుండియు, ప్రత్యేకాంధ్ర  
రాష్ట్రమునకు మనము ప్రయత్నములు సల్పుచు, భాషాప్ర  
యక్త రాష్ట్ర) నూత్రమును జనులకు బోధింప గడంగిలిమి.  
అయినను ఇతర రాష్ట్రములయందు దీని సంతగా ప్రచురించి  
యుండలేదు. డిసెంబరునెలయందు దేశీయమహాసభ జరుగ  
నున్నది. మానవ స్వంత్రిత్రి ప్రయండుగు మాంటేగు మహాశ  
యుండు హైందవాశయములను నిష్పత్తిపాతముగా విని వారి  
కోరికల సఫలీకృతములం జేయుటకు మనదేశమున కరుదెంచి  
యున్నాడు. ఆ మహనీయుని మెసపాటేయియా విషయమైన  
యంపన్యాసమును పరిశీలించిన, నూతన రాష్ట్ర) నిర్మాణ మాత  
కృతమని ఆయన నూచించి యున్నాడు. ఇట్టి మహా సమయ  
మున ఆంధ్రులే గాక భారతీయులందరూనే నేకకంఠమున  
భాషా ప్రయక్త రాష్ట్ర) విభజనావశ్యకత వారికి నివేదించుట  
ముఖ్య కర్తవ్యమై యున్నది. ఆంధ్ర సోదరు లొక విజ్ఞాపన  
మాయనకు సమర్పించుచున్నారు. కాని, యీ నూత్రమును  
హైందవులందరు సెప్పకొనుచున్నారనియు, అందరును  
నైక్యముగా గోరుచున్నారనియు ఆయనకు తెలియ  
జేయుట మన విధియై యున్నది. కర్నాటకు  
లును, ముగల్గులును, టిబ్రులును, మహారాష్ట్రీలును  
ప్రత్యేక రాష్ట్రములను మనతోపాటు కోరుచున్నారు. వీరి నా  
యకులనందరిని దర్శించి, వారును మనమును ఈ యాంధోళన  
మునందు కలసి పనిచేయవలసియున్నది. ఇదిగాక, దేశీయ  
మహాసభయందు రాజోవు మాసమునందు ఈ నూత్రమును  
అంగీకృతము జేయించుట కూడ ముఖ్యవిషయమై యున్నది.  
క్రిందటి సంవత్సరమున లక్ష్మణపురమందు జరిగిన మహాసభ  
యందు, ఈ విషయము ప్రస్తావనకు జేగా కొందరు ద్రవిడ  
సోదరుల యత్యాదరము వల్లను, ఈ నూత్ర విషయమై  
యితర రాష్ట్రీయుల కంతగా తెలియ కుంటుమితేతను, మనము  
సభయందు ఈ విషయమై చచ్చ జరిపింప లేకుంటిమి. ఇట్టి  
సందర్భమునందు మన నాయకుల విధులం గూర్చి యీ  
ప్రతికా సంపాదకులు వ్రాసియుండిరి. కాని, నాయకు లెవ్వ  
రును ముందునకురా కున్నారు. ఇట్టి మహత్సమయమునందు  
మన నాయకులు మన విషయమై మాపుచున్న  
నిరుత్సాహము శోచనీయమై యున్నది. కాని,  
యాంధ్రసోదరులారా! మనము నాయకులకై చేచి,  
కాలయాపనము చేయుట మన యుద్ధయమునకు భంగకరము.  
తత్క్షణము, దేశీయమహాసభ కలకత్తానగరమున కూడక  
మునుపు, మాంటేగు మహాశయుడు హిందూదేశమును గడక  
మున్ను, మనము వివిధ రాష్ట్రములకు బోయి, అందరి ప్రజల  
కి నూత్రమును బోధించి, వారియంగీకారమును బడసి, వారి  
నాయకుల సందర్శించి విజయము గాంచవలసి యున్నది.  
నాయకులు మనతో నేకభవించి కర్తవ్యమునకు గడిగిన  
సరియే, లేకున్నను మన విధుక్తధర్మము సుకుక్తము.  
స్థాయిసంఘము వారిని ఈ భారము వహించునట్లు ఈ  
మాసాంతరమున కూడి తీర్మానింపుమని కోరియుంటిని. కాని,  
వా రేమియు చేసియుండలేదు. ఇంక కృతధి ముం దంత  
గా లేదు. వెంటనే కార్య మారంభింపవలెను. కాన, ఇతర  
రాష్ట్రములకు బోయి, మన పని నెరవేర్చవలసి యున్నది.  
ఇందులకు మరె యొక్కరిద్దరు వచ్చినచో, వారిగుడి నే  
బోవ సంసిద్ధుడనయి యున్నాడను. కాన, కృత్య పురూస  
ములకు భయపడక పృస్తతము, పనిచేయవలసి యున్నది. అట్టి  
వా రెవ్వరయినను, ఇతర రాష్ట్రములయందు దీ కార్యమును  
జేయగలిగిన సమగ్రులు దశచేసి నాకు వ్రాయ ప్రార్థితు  
లు. ఇదిగాక, మాంటేగుపౌధునరేఖ్యుడు చెప్ప పట్టమునకు  
వచ్చునపు డీ పురమున ఒక మహాసభ గావించి, వీలయిన  
చో, ఆయన నా సభకు రావించి, భాషాప్రయక్త రాష్ట్ర) వి  
షయమై ముచ్చటించుటకూడ మనము చేసినచో భా  
గుండునని తలంచుచున్నాను.

అప్పికట్ల సూర్యనారాయణమూర్తి.

కడువృద్ధుడగు నొకయోధుడు:-గుర్తాసుపూరు మం  
డలవాస్తవ్యుడగు 80 సంవత్సరముల యోధుడొకడు తన ము  
వ్వులకు మారుల నిదివరలో యుద్ధ సేవ కనిపియుండెను. సుదే  
వారు మేజరు నాచి బాటీ (యోధునినామము) నిపాయిల  
తిరుగభాటు, డిల్లికుట్టడులయందు దొరతనమువారి సేవయొనర్చి  
యుండెను. వైద్యమున శేఖింప నతడు తన నాలవ పుత్రుని  
డిప్టికమిషనరు గారికడకు గొనివచ్చెను. మూడుతరముల  
నుండియు దొరతనమువారి సేవలో నీకుటుంబమువారున్నం  
దులకు పంజాబులెఫ్టి నెంటు గవర్నరుగా రీవృద్ధయోధు నభి  
సందించిరి.

# భారతదేశ కార్యదర్శిగారికి హిందూమతమునమితివారి సందేశం

(౧)

ఆ సందేశమున బోధనాధికారి యొక్కయు, అందు సంతకము చేసిన వారియొక్కయు పేర్లు యీ క్రిందబొందుపరుపబడినవి:—

అఖిల భారతదేశ హిందూమతమునమితి సందేశమున సంతకములు చేసినవారు:— సర్ సుబ్రహ్మణ్య అయ్యయ్య (హజరుకారు), అనిలీనెంటు (సంభాషింతురు), సి. పి. రామస్వామి అయ్యయ్య (సంభాషింతురు), జమ్నాదాసు ద్వారకాదాసు, మా. కె. కె. రంగస్వామి అయ్యయ్యగారు, బి. పి. వాడియా (హజరుకారు), జె. బాప్టిస్టా (హజరుకారు), బి. జి. తిలకు, మా. బెల్లీ, మా. జి. ఎస్. అప్పారావు, ఎస్. సి. కేలగారు, వై. వి. నేని (సందేశమున లేరు), ఎస్. ఎమ్. పరంజని (సందేశమున లేరు)

సంయుక్త రాష్ట్రములు.

మా. పండిత గోకర్ణాచల మిశ్ర (సంభాషింతురు) పండిత ఇక్ష్వాకు నారాయణగారు, మహమ్మదు ముఅజ్జిరాషి. బొంబాయి.

మా. జిన్నా, (సంభాషింతురు), ఎస్. ఆల్. బాహుంజీ, భులాభాయి దేశాయి, రత్నస్థి. డి. మెరాట్టి, ఉమారు సాబానీ.

బెంగాలు.

మా. ఫజల్ హక్కు, రాయ యత్యందనాథ చౌదరి, హిరేంద్రనాథ దత్త, మోతీలాలు ఫోసు (సంభాషింతురు) బి. చక్రవర్తి (సంభాషింతురు) సి. ఆర్. దాసు.

బీహారు

మా. మజ్రూహ్ పాఠ.

దక్కను, కర్ణాటకము, మధ్యరాష్ట్రములు, బీహారు.

మా. మనోమోహనదాసు రాష్ట్రా, డాక్టరు సత్యే, గంగాధర రావు, డబ్ల్యు. ఎల్. చంద్రయ్య, ఆర్. కరెండకరు, ఉద్యోగి. కె. జి. దేశిపాండీ.

మదరాసు

మా. బి. వి. నరసింహఅయ్యయ్య, మా. వి. కె. రామా నాచార్యయ్య, మా. బి. వేంకటపతిరాజు, నీలాంబరు ఇలయ్య రాజా, ఎస్. కిన్నెరీ రంగఅయ్యయ్యగారు (సంభాషింతురు), ఎ. రంగస్వామిఅయ్యయ్యగారు (సంభాషింతురు) టి. వి. వెంకట్రామఅయ్యయ్య, టి. ఎమ్. కృష్ణస్వామిఅయ్యయ్య, టి. వి. ముత్తుకృష్ణఅయ్యయ్య, ఇ. దొరస్వామిఅయ్యయ్య, కొండా వేంకటప్పయ్య.

సందేశము.

శ్రీ రాజ ప్రతినిధిగారికిని అతిమాననీయులగు భారతదేశకార్యదర్శిగారికిని:

అయ్యయ్య,

భారతదేశమునం దంతట 52,000 మంది కెక్కడు సంతకములు, సభ్యుల గలిగియున్న హిందూమతము సమితిసభ్యులమగు మేము, మా రాష్ట్రీయ, కేంద్రప్రతిష్ఠాపనోద్యోగులను ప్రతినిధులుగబంపి, సామ్రాజ్యముననుండి హిందూమతమునంది, స్వదేశ విషయ పరిష్కారాధికారము గలిగియుండివలెనను ఆశయమును శ్రీ చక్రవర్తి గారును బ్రిటిషు సార్లు మెంటువారును మా కందరేయ కలయన నెడి మా ఆశల యుడ మీకు సంపూర్ణ సానుభూతికలదను నమృతముతో మా దేశమున కావ్యసంపుటయ్యారము. మా ఆశలులట్టి ప్రథమ సోపానముగ కాంగ్రెసు, సమితి విధానము నంగీకరింపుచు, యుద్ధానంతరమున జరుగబోవు సామ్రాజ్య పునర్నిర్మాణమున యితర స్వపరిపాలనా దేశములబొటు సమానస్థాన ముక్రమించి, స్వాంత్ర్యమునంది, స్వపరిపాలనము ననుభవించవలెనని కాంగ్రెసు, హిందూమతము కోరికలతో మేమేకీభవింపుమన్నారము.

మొఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన యీ క్రింది వాగ్దానమును శ్రీ చక్రవర్తిగారి ప్రభుత్వమువారు క్రియాయోగము చాల్చుకేతురని నమ్ముచున్నాము:

“పునర్నిర్మాణమున నశిజాల అభిప్రాయములు ముఖ్యముగ తలకంపబడవలెననెడి ముఖ్యనియమము తెల్లరును గుర్తించవలెను. యూరపుఖండములోని సందగ్ధ దేశముల యెడల ననుకరింపజేయు నియమములే ఉష్ణప్రదేశముల యెడల గూడ గమనింపబడును”

ఈ నియమమెల్ల స్థలములయం దాచరణీయము. (బ్రిటను దేశము మిత్రసంబంధితోగూడి ఈ చాక్కు నెట్లడల స్థిరపరుపయత్నించునపుడు, దానినిభారతదేశమునకు ప్రసాదించ తీరగ్గురింపదనియు, భారతదేశము ధనముతోడను వైశ్యములతోడను ప్రపంచమున నిగంతుక ప్రభుత్వముల నిర్మాతలను ప్రయత్నింపుచు, అట్టి బాధ్యతలేని, నిరంకుశాధికారము, భారతదేశమున నుండి నిర్మూలన దగయు మాకు దృఢవిశ్వాసము కలదు. మా ఆశగులులయడ బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిక సానుభూతికలదని మాకు నమ్మకముగలదు. బ్రిటిషుఅభిప్రాయముతో నేకీభవించుచున్నటుల ఇండియా ప్రభుత్వమువా రిదివరకే వ్యక్తపరచియున్నాడు. కావున, భారతజాతిచే నెన్నుకొనబడిన ప్రతినిధులకు తీరవాది యగు ప్రభుత్వముగల స్వపరిపాలనమును మేము వాంఛింపుచున్నాము. కాని, యిందులకు ప్రథమ సోపానముగ కాంగ్రెసు, సమితి విధానముల నంగీకరింపుచున్నారము. ఈ విధాన ప్రకారము కార్య నిర్వాహక సంఘమున సగము నియోజక సభ్యులును, సగము యన్నిక సభ్యులును, యుండవలయును. ఎన్నిక సభ్యులు భారతీయులుగ నుండవలయును. కాననసభలో 4/5వంతు యెన్నిక సభ్యులుగను, 1/5 నియోజక సభ్యులుగను యుండవలెను. అర్థికాధికారము కాననసభ హక్కుకలము కావలయును. ఇందులకు కార్యనిర్వాహక సభకును కాననసభకును భేదాభిప్రాయములన్నపుడు, ఇరుపక్షముల వారును సమాధానముగవలెనుట సంభవమగును. నైతికవ్యయమునకు దక్కయితరవిషయములలో ధనము నొసగుటకుగాని, తీరగ్గురించుటకుగాని అధికారము యెన్నిక సభ్యులకుండవలయును. కార్యనిర్వాహక సభవారిక తీరగ్గురించుట కధికారముండటచే, కాననసభవారు త్వరితగతి, అనాలోచిత కార్యముల జేయుటకు వీలుండదు.

అంగ్లేయు నిరంకుశాధికారమునకు బదులు భారతీయ నిరంకుశాధికారమును నెలకొల్పటకు మాకిష్టములేదు. బాధ్యతగల ప్రభుత్వమును, సంతతిము వృద్ధిగాంచు నియోజకవర్గమును యుండవలెనని మా ఆశయము. ప్రభుత్వములో పరిపాలనా, కాననపక్షముల విభజించి, కార్యనిర్వాహక సభలకాంచు, సర్వసాధారణముగ నిలబడవలెను ఉద్యోగీయుల నియమించుట. మేము విధానమునకు ప్రతిపాటులగు గాని, అందున్న ఉద్యోగులకు కాదు.

ఈ కాంగ్రెసు, సమితివిధానము నెడల కలయె తిన ఆక్షేపణము లేనియు సందర్భముగ లేవు. ప్రస్తుతమాత్రమున ప్రజాసామాన్యమున విద్యాస్థితి 1882 వత్సరమున (బ్రిటిషు ప్రజల విద్యాస్థితికంటె తక్కువగలేదు. భారతదేశము స్వపరిపాలనము నందువరకు యీ స్థితి మార్పు నొందునట్లు తోచుట లేదు. ఏ వాస్తవ్యత్యదేశమున నైనను గానరాని పరిపూర్ణతను భారతదేశ రాజకీయవిధానమున నుండవలెననుట సమంజసముగ లేదు. భారతదేశమున కధికారము కచ్చిన పిమ్మట, తన రాజకీయపద్ధతులను వృద్ధి గావించుకొనగలరు. అంగ్లేయులు తనవేషము అంగ్లపద్ధతి యీ దేశమునకు సంపాదించు. తన భారత పద్ధతి ననుసరించి వృద్ధిగాంచ యత్నింపుచు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముననుండి, స్వపరిపాలనమునంది తన రాజకీయమోక్షమును చేపట్టుకొని ని దేశము ప్రయత్నింపుచున్నాడు.

నీతిని సర్వము ఉద్యోగములకును, మత వాణిజ్యములకును యీ దేశమున లాభాధికముగ నివసించు అల్పసంఖ్యాకులకు అంగ్లేయ ఇండియనులు వీర పాలనము ప్రజాప్రతినిధుల వాస్తవమగుటకు ప్రతిపాటులగు నున్నారు. మతి, అచార, భాష, ఆశయములయందు భేదము గల అంగ్లేయులచే భారతీయులు సారితరు కావలెననీవీ అభిప్రాయము. విద్యలేమియు, వ్యవసాయవారులు కట్టి దారిద్ర్యమును, మరణముల వృద్ధియు, దేశపరిశ్రమల వినాశమును, అపరిమితములగు పన్నులును గాంచినయెడల, ప్రభుత్వ సౌత్తవ మంతగా లేదని నువ్యక్తము గాగలదు.

తొలూకా, మండలసంఘములను, ఇంగ్లాండులో 1871 సంవత్సరమునందలి స్థానికపరిపాలనా సంఘకాననపద్ధతిని వృద్ధి గావించవలయును.

హిందూదేశము ప్రజాస్వామ్యము నెరుంగదను వాదమును యీ దేశభక్తుల నెరింగినకా రెవరును ననుమతములని మేము ననవించుచున్నాము. మేమునున్నగు చక్రవర్తికారులు ప్రజాస్వామ్య ప్రతిస్థాపనము లాభ్యులవని వక్కాణించియున్నాము. పంచాయితీలు హిందూదేశమున చాలకాలము నుండి పనిచేయుచున్నవి. హిందూదేశమున ప్రజాస్వామ్యభిప్రాయములు ప్రబలముగ గలవు.

హిందూదేశమునగల మతభేదములు మేము కోరు సంస్కరణములకు మార్గనిరోధకములు కాబాలవు. హిందూ మతాన్ని దీయ సంఘములకు గల కలమానులు నానాటికి తగ్గిపోవుచున్నవి. ఇటీవల, వీరు యేకాకమలబిక్షయత్నింపుచు, యీ సంస్కరణ ప్రజాశక్తిను యీ యుగపురుషు అంగీకరించిరి.

హిందూమతము కలక బ్రిటిషువారి ప్రత్యేక శ్రేణియు నట 1857 ము కలకాను అభిప్రాయము ప్రకటించి. ఈదేశములో కంటె యింత శక్తినిలక బ్రిటిషువారు ముట్టుడు సామ్యము నెచ్చించి బాధ్యతాము చేయుచున్నాము. ఆదేశములలో వారు లాభకీకాధికారమును కోరుచున్నారా?

కావున, హిందూదేశమున కన్య దాయకమగు స్వాతంత్ర్యమును రూపుమాపి, స్వాంత్ర్యము నొంద, దానిని బలపరచుట జేయువరకు యెవరయినా చున్నారము.

ఇట్లు, విషయాలగు నేవరులు.

అనరటి అధ్యక్షుడు:—ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యయ్య, కె. సి. వి. ఇ., ఎల్. ఎల్. డి. ఇదివరకు అట్టింగు ఛీపు న్యాయమూర్తి మదరాసు.

అధ్యక్షులు:—అనిలీనెంటు, ఎడిటరు - న్యాయాంధీయా; హిందూవిశ్వవిద్యాలయ సభ్యురాలు.

కార్యదర్శులు:— సి. పి. రామస్వామి అయ్యయ్య హైకోర్టు వకీలు, ఎఫ్. ఎమ్. య. మదరాసు. వర్తకులు జమ్నాదాసు ద్వారకాదాసు, బొంబాయి. ఉద్దేశింగు కార్యదర్శు:— మా. కె. పి. రంగస్వామి అయ్యయ్యగారు సామ్రాజ్యకాననసభ, తీరంగము.

కోకాధ్యక్షుడు:— బి. పి. వాడియా. జన్నక్లిప్త, మదరాసు.

హిందూదేశపు హిందూమతము సమితిపక్షమున.

## ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల: బందరు

దీపావళి చందాలు.

ఈ దిగున వివరింపబడినవికని విశాఖలో చందాలు తమకు చేరినవని ఈ నెల 22 వ తేదీన బందరునండి కోన సీతారామా రావుగారు చుట్ట వ్రాసిరి:—

రావు సారాధ్యరావుగారు, గోరకన	1-0-0
జి. యస్. విశ్వనాథపిళ్ళగారు, బెంగుళూరు	5-0-0
రాజా డబ్లియం. వి. వి. గోపాలరాజుగారు, గోపాలపురం	5-0-0
కూర్యాసుల సత్యనారాయణగారు, పెద్దాపురం	28-11-0
మారేపాండ వరసింగరావుగారు, సికిందరాబాదు	10-0-0
బాబీ కృష్ణారావుగారు	8-6-0
హైస్కూలు విద్యార్థులు, పితాపురం	143-6-0
గోళ్లె యనజనసంఘము, నెల్లూరు	20-0-0
ఎ. శనరామయ్యగారు, కడిగూడెం	4-0-0
హెచ్. శేషగిరిరావుగారు, పెనుగొండ	45-18-0
జే. గంగన్నగారు, భీమవరం	25-0-0
చంద్రశేఖర పుస్తకభాండాగారము కార్యదర్శి, పళాస	2-4-0
పునులూరు కోదండరామమోహన రావుగారు, నిడదవోడు	9-9-0
అర్చనాధి సూర్యనారాయణరావుగారు, ఈమని	4-0-0
భో. సదాశివ సుబ్రహ్మణ్యంగారు, కల్లికోట	15-0-0
అకుండి వ్యాకరణగారు, కాకరపరతి	5-0-0
బార్తికృష్ణ, చిలకలూరిపేట	3-0-0
సి. హెచ్. వేంకటరావుగారు, సికిందరాబాదు	24-0-0
శ్రీకృష్ణ శేఖరయ్యలైయ్యరే కార్యదర్శి, బాదవ	4-0-0
అంగుని కృష్ణాధిరామయ్యగారు, లొట్ల	1-0-0
శ్రీ వాశిష్టరావుగారు గోంధూరు, నవపల్లెపేట	18-8-0
సవాతన ధర్మసభ కార్యదర్శి, వెదురుపాక	5-0-0
మంత్రిగ్రామ మార్కెండియలుగారు ఆంధ్రసాహిత్య యేజింటు, ఏలూరు	6-18-0
విశేషచంద్రికానిలయం, హిందూపురం	2-0-0
శ్రీ వాణిలూస పుస్తకభాండాగారం, కొల్లికెర	1-4-0
వాత్రిశంకరావుగారు, ధర్మవరము	40-0-0
శ్రీమజావద్దేవీ సంఘాధిపతి, యర్రగుంట్ల	0-8-0
మాస్టికేనాంధ్రులు, కోదగొల్లె	4-8-0
శ్రీ వీరేశలింగవని సమాజం, మమదవల్లి	8-8-0
కే. వేంకటరామరాజుగారు, పెద్దపుల్లెరు	4-0-0
వానాపాడు, వెంట్లగ్రామ గ్రామముల వసూర్లు	8-6-8
ఆర్. సభాపతిగారు, గుత్తి	1-0-0
శ్రీ చక్రపాణి పుస్తకభాండాగారం, సరిపల్లె	4-4-0
య. ఏశ్వరులుగారు, తిలకు	38-8-0
మాదేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రిగారు, అంబాపల్లి	10-0-0
జి. వి. సమకారెడ్డిగారు, విద్యార్థి, నెల్లూరు	8-0-0
సి. హెచ్. వి. సుబ్రహ్మణ్యంగారు, హుళిపూడి	5-0-0
శ్రీ జమిందారుగారు, జేవిడి	5-0-0
శ్రీ రామ ధర్మపుస్తక భాండాగారం, మోపిదేవి	1-0-0
బుడమగుంట్ల సుందరయ్యగారు, బుడమగుంట్ల	0-4-0
కామయ్యగారు	0-4-0

శ్రీ సర్వస్వతీ వివోదిని సభవారు  
బండరు ఆంధ్రప్రదేశ్ కళాశాలా సహాయాధ్యక్షము  
చిహ్నము, డి. కృష్ణమాచార్యులవారిచే వివరితంబగు

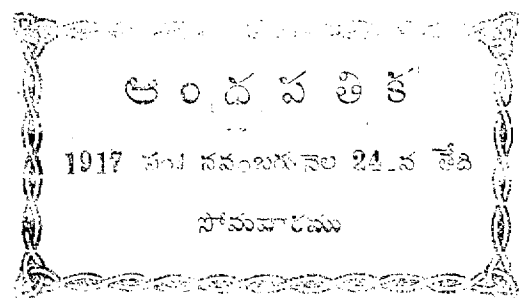
### ప్రహేద చరిత్రమును

1917-వ సంవత్సరం నవంబరు నెల 27-వ తేది  
మంగళవారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు

### విక్టోరియా చట్టకు-హాలులో

తెనుగున ప్రదర్శితులు.

జాతీయ విద్యార్థి-సంఘము ప్రసాదించిన ప్రార్థనలు.



### ఆవసరరాజకీయసభ: కాళహస్తి

కాంగ్రెసు సంస్కరణముల కామోదము  
దెలుపుటకు నిన్నటిదినము ఆంధ్రదేశమునంద రేక  
సభలు సమావేశమయినవి. గంజాముజిల్లా సభ  
రావుబహదూర్ గోపాలరావు పాత్రికాశ్రమముగారి యా  
జమాన్యముక్రింద జయప్రదముగ జరిగెను. సభ  
యందలి ప్రతినిధులలో బ్రాహ్మణేతరులే యధిక  
సంఖ్యాకులుగ నుండిరి తెలియుచున్నది. కాం  
గ్రెసు సంస్కరణములకు సంబంధించిన సభ  
యామోజము దెలుపుచు, కర్ణిసుగారి వద్దతిని  
నిరసించెను. ఇటులనే గుంటూరుమండలసభయం  
దను, గుడివాడ తాలూకా సభయందను స్వపరి  
పాలనోత్సాహము వ్యక్తపరుచుచున్నది. కాళహస్తి  
డివిజను అవసర మహాసభ నిన్నటిదినము కాళ  
హస్తిలో సమావేశమయ్యెను. ఆ సభకగ్రాస  
నాధిపత్యము వహింప నంగీకరించిన కుమార  
రాజగారు కారణాంతరములచే సభ కేతెంచుటకు  
పిలుగులుగక బోవుటచే, శ్రీరాజా దామరకుమార  
చినవేంకటప్ప నామనం బహదూరు వారగ్రాస  
నాధిపత్యము వహించిరి. జమిందారులును, భూ  
స్వాములును, స్వపరిపాలనముపై తమ దృష్టిని  
మరలించుటయే గాక, స్వపరిపాలనాభి మాన  
మును వ్యక్తపరచుచుండుట ఉత్సాహజనకముగ  
నున్నది. చెన్నరాజధానిలో జమిందారులు ప్ర  
జల యభీష్టమునకు కృతీకేకముగ కృషిసలుపు  
దురని కొంత భీతి జనించెను గాని, యితీవల భూ  
స్వాముల సంఘమువారు దేశాభివృద్ధి కనుకూ  
లించు రాజకీయ సంస్కరణముల నంగీకరించు  
టచే, అట్టి భయమున కాధారములేదని స్పష్ట  
పడెను. రామనాథపురం, బొమ్మిలి, విజయనగరపు  
సంస్థానాధీశు లెల్లరును, స్వపరిపాలనాభిలాషను  
గనుబటచుండ, ప్రతికూహోద్యమము నిలువ  
నీడలేకు ము దుష్ప్రతిలోనికి వచ్చునదని కరతలామ  
లకఁబడుచున్నది. చెన్నరాజధానియందే గాక, పాం  
చాల వంగదేశముల అందలి భూస్వాములు సంస్క  
రణోత్సాహము గనుబటచిరి. వంగదేశపు జమిం  
దారులు కాంగ్రెసు సంస్కరణములకు మించిన  
కోర్కెల గోరెరి. అవసరకాళహస్తి రాజకీయసభ  
లో కాంగ్రెసు సంస్కరణము లామోదము బడ  
సెను. మహమ్మదీయ నిర్బంధితుల విడుదలను  
గోరుటకును, మాంటాగూగారికి స్వాగత మొసగు  
టకును తీర్మానములు గావించబడినవి. కాంగ్రెసు  
సంస్కరణము లెటులయినను సభాంగీకారమును

బడయకుండు నటులుగ, ప్రతికూలురు గావించిన  
పన్నుగడలన్నియు నిష్పలములయినవి. ఈ  
కాలమున స్వాతంత్ర్య వాంఛకు నిరోధముల  
గలిగింప బూతుట హాస్యాస్పదము. ప్రపంచముం  
దన్నిదిశలను స్వాతంత్ర్య నివాదము మారు మ్రో  
గుచుండగా, హిందూదేశమున అధ్యని వివబడ  
కుండుటకు సాధ్యముగదా?  
రాజాగారి యుపన్యాసమున స్వపరిపాలనా  
సమస్య చక్కగ విమర్శింపబడినది. బాధ్యత గల  
ప్రభుత్వ స్థాపనమే గమ్యస్థానమని ప్రజలును  
ప్రభుత్వమువారును నేకగ్రీవముగ నంగీకరించి  
యున్నారు. ఇట్టి ఫలితమునకై కృషిసలుపుట కిది  
సహాయముగాదిని ప్రతిపూలురు నుడువుచున్నారు.  
వీరికి రాజాగారు తగిన ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.  
ప్రస్తుత సంగ్రామమునలన, పాలక పాలితులకు  
భేదభావములు దొలగుచున్నవి. ఉభయములు  
భారతీయు సమస్యలను నూతన దృక్పథమున నవ  
లోకించుచున్నారు. సంగ్రామమున హైందవులు  
జూపిన రాజభక్తి వారి నిష్కల్మష హృదయమును  
బహిర్గతము గావించెను. ప్రపంచములయు పున  
ర్నిర్మాణ శక్తులుతో మారు మ్రోగుచుండగ,  
భారతదేశము మాత్రమే రాజకీయాభిలాషల వెల్ల  
డింకక, యుద్ధానంతరమువరకు వేచియుండవ  
లెనా యని రాజాగారు ప్రశ్నించుచున్నారు.  
శాంతి సమయమున ప్రస్తుతపు యనుకూలాభిప్రాయములు  
మారిన మారవచ్చును. ఈ తరుణమున ఇంగ్లాండుదేశమున  
మాత్రము శాంతి గలదా? “ఏబదివత్సరములనుండియు జెల  
రేగుచున్న విప్లావము సమస్య నింకను వారు పరిష్కరింపలేదు.  
కొన్ని మాసములకు పూర్వమే వారు తమ స్త్రీలకు  
నియోజక స్వాతంత్ర్యము నొసంగి నియోజక వర్గమున  
60 లక్షల మందిని జేర్చిరి. వారి విద్యా  
విధానమును మార్పులకు ప్రబల ప్రయత్నములు  
జరుగుచున్నవి. మరి యితర ప్రతిష్ఠాపనముల  
కూడ మార్పు నొందింప ప్రయత్నించుచున్నారు.  
.....ఈ సమయమున మాంటాగూగారు దారి  
లోని అపాయములను గణింపక యిచ్చుటకు  
రా సాహసించుటచే, శ్రీ చక్రవర్తి ప్రభుత్వము  
నాను మార్పులు అత్యవసరమని గ్రహించినటుల  
వ్యక్తమగుచున్నది. ఈ విషయమున సంబంధము  
గల మనము కష్టనష్టముల కోర్చి యూరకుండ  
వలయునని మనలను రాజభక్తి శూన్యులని పిలుచు  
వారి అభిప్రాయమా?” అని రాజాగారు హెచ్చు  
రించుచున్నారు.  
స్వపరిపాలన మొసగబడినచో, బ్రాహ్మణులు  
గ్రాహ్మణేతరులపై నిరంకుశము జూపెదరని, ప్రతి  
కూలురుయనన్య ప్రకటనముల ప్రకటించుచున్నా  
రు. ఈ విషయచే, ప్రథమమున కొందఱు మోసబో  
యిరిగాని, యీ వాక్యములందలి యసత్య మిపుడు  
వెల్లడియగుచున్నది. రాజాగారు నుడివినటుల “గత  
ముప్పది నాలుగు సంవత్సరములందు గావించబడిన  
తీర్మానముల జూచిన వారి యభిప్రాయములు స్వ  
లాభాయత్నములు గాని ప్రాస్వద్వ్యశ్యములు గాని  
కావని విశదమగుచున్నది. పన్నుల తగ్గింపవలసినద  
నియు, రయితువా కీ భూముల నొకేమారు శాశ్వ  
తముగ నిర్ధారణ చేయవలసినదనియు, పన్నుల  
వేయవిధానము మార్చ వలయుననియు, కార్య  
నిర్వాహక న్యాయశాఖల పేరువరచ వలయున  
నియు కోరుటయే ప్రబల నిదర్శనము.”  
స్వపరిపాలనా శకలముల నొసగు వద్దతిని  
రాజాగారు పూర్తిగ ఖండించిరి. ఏ సూత్రముల  
ననుసరించి వీక్షించినను, యీ విధానము అస  
భ్యము, అపాయకరమని, స్పష్టపడు చున్నది.

కర్ణిసుగారి వద్దతియందును, బెజనాడ బిక్కపూలు  
వద్దతులందును, ప్రజలకు గల స్వపరిపాలనా  
సామర్థ్యమును పరీక్షించుటయే, ముఖ్యాశయము.  
ఇట్టిపరీక్ష అధినివేశ రాజ్యములకు గాని, ఫిలిప్పైను  
దీవులకు గాని, మరి యే ఇతర నాగరిక దేశమునకు  
గాని స్వపరిపాలనా ప్రదానమునకు బూర్వము  
నియమింప బడలేదు. అట్టితర రాజాగారు వాక్రు  
చ్చిసలుల “ఈ యసభవశీక్ష మన కొక్కరికి మా  
త్రమే యేల విధింపబడవలయును?” నూతన  
విధానమున పరిస్పృహ విరుద్ధలక్షణములు గలరెండు  
ప్రభుత్వములుండుట సంభవించును. ఒకే ప్రజ  
లకు సేవకులుగను, యజమానులుగను, యుండుట  
తటస్థించును. ఇట్టి విధానముచే వెన్వెంటనే ప్రభు  
త్వమున విషమస్థితి దొరకొనును. ప్రజలకిచ్చు  
శాఖలు న్యయోచితములై యున్నవి. కో  
శాధికారము ప్రజల కుండకబోవుటచే, ప్రజా  
ప్రభుత్వము అవజయము గాంచకపోదు. రాజా  
గారు సూచించినటుల “సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము  
నందు మార్పు కలుగుకున్నచో నే సంస్కరణము  
గూడ ప్రయోజనకరముగాదు. దేశీయవిషయము  
లందు మాత్రమైనను ఇండియా దొరతనము ఇం  
గ్లాండులోని పార్లమెంటునకు గాక ఇండియాలోని  
ప్రజల కుత్తరవాది గావలెను. కాంగ్రెసు-లీగు  
విధానమున కిదియే సారాంశము. వాయిదాల  
పద్ధతిలో దీని సంబంధమే లేదు.”  
ఈ సత్యమును గ్రహించి, భారతీయులు త  
మకు నిజమగు లాభముల సమకూర్చు కాంగ్రెసు  
విధాన సంపాదనమునకు తమ శక్తిసంతను విని  
యోగించుట భావ్యము.  
గంజాము ప్రత్యేక మండలసభ.  
గంజాము మండల ప్రత్యేకసభలో, అధ్యక్షు  
లగు పాకాల గోపాలరావుపాత్రికాశ్రమముగారి ప్రారంభో  
పన్యాసమున కాంగ్రెసు విధానము సుబోధకము  
గావించబడినది. కాంగ్రెసు విధాన మే సూత్ర  
ములపై నాధారపబడినదియు దెలుపబడినది. రాజ  
కీయ సౌప్రసము జాతీయాభ్యుదయమునకు మూలా  
ధార మనునది ప్రథమ సూత్రము. ప్రజలకొరకై  
ప్రజా పరిపాలనము ప్రజలచేతనే నడుపబడవల  
యునని, పాశ్చాత్య దేశములందు గ్రహింప  
బడినది. హిందువులు వేలకొలది వత్సరములు  
హిందూదేశమును పరిపాలనము జేసిరి. మహమ్మ  
దీయులు నూటయేబదివత్సరముల క్రిందటి వరకును  
పరిపాలించుచునే ఉండిరి. ఈ తరుణమున గూడ  
హిందూదేశమందు మూడవవంతు భాగమును  
హైందవ సంస్థానాధిపతులే పరిపాలించుచున్నా  
రు. ఆంగ్ల దేశము, స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనలకు  
బుట్టినిల్లు. 1833-వ సంవత్సరపు చార్టరుచట్టము  
భారతీయులకు యున్నతోద్యోగ్వాత బ్రసాదిం  
చెను. విక్టోరియా రాణీగారు భారతీయులకును,  
యూరపీయులకు సమాన స్వత్వములను వాగ్దా  
నము జేసెను. ఆ వాగ్దానమును జెల్లింపవలయు  
ననియే, కాంగ్రెసు విధానము గోరుచున్నది. ఈ  
కోర్కెలో సక్రమపరిణామమే గన్పట్టుచున్నది.  
1886 వ సంవత్సరపు కాంగ్రెసు విధానమున,  
శాసన నిర్మాణ సభకు, కార్యనిర్వాహక సభ  
లోబడి యుండవలెనని నిర్దేశింప బడినది. దాదా  
భాయినారోజీగారు స్వరాజ్యమేతరకమంత్రమని  
ఉపదేశించిరి. వీరి భావములనే మాంటాగూగారు  
పార్లమెంటులో వ్యక్తీకరించిరి. ఇటుల ముప్పది  
వత్సరముల నుండియు, బాధ్యతగల ఆంగ్ల రాజ  
కీయ వేత్తలును, హైందవనాయకులును హిందూ  
దేశమునకు ప్రసాదించ వలయునని యుద్ఘోషింపు



చున్న బాధ్యతల క్రమము నీ తరుణమునందు గోరుటయందు విచిత్ర మెద్దియో నూహించలేకున్నారము.

గోపాలరావు పాత్రుడుగారు కలకత్తాలో ప్రచురింపబడిన నూతన విధానము నీరీతిన విమర్శించిరి. "ఇన్ని వత్సరములనుండియు ప్రజలమానసములలో స్వపరిపాలనము గూర్చి తాండవమాడుచున్న కోర్కెలకు, యీ విధానము ప్రతికూలముగ నున్నది. ఇది యభివృద్ధికి భంగకరము. కాంగ్రెసుసంస్కరణ ప్రదానమును ఆపివేయుట కిది తోడ్పడును. ఈ విధానము చక్రవర్తిగారి ప్రభుత్వ ప్రకటనమునకు విరుద్ధముగ నున్నది." దేశమందలి ప్రతిభాగమునుండియు, కాంగ్రెసు సంస్కరణముల కామోదమే వినబడుచున్నది. స్వపరిపాలనాశయము ఫలించుగాక! నుగుణవిలాస సభ

ఈ సభవారు నిన్నటి దినము ప్రదర్శించిన క్రష్ణదనాటకము ప్రేక్షకులకు ముదము గొలిపినది. హిరణ్యకశ్యప పాత్రను ధరించినట్టి ప్రసిద్ధి వహించిన రాఘవాచార్యులుగారు తమ ధర్మమును నిరుపమాన కోశలముతో నిర్వర్తించిరి. నుతుడుగు ప్రహ్లాదునిపై తండ్రికి సహజముగ నుండు పుత్రవాత్సల్య భావమునకును, వైరిని స్మరించుచున్న ప్రహ్లాదునిపై గల తీవ్రరోషమునకును, గలిగిన సంఘర్షణమును స్పష్టముగ జూపిరి. లీలావతి పాత్రధారియు, ప్రహ్లాద పాత్రధారియు చక్కగ పాత్రపోషణము గావించిరి. నాటకము మనోహరముగ నుండెననుటకు సందియము లేదు. వార్తాపత్రికా ప్రతినిధులకు నాటకరంగము తిన్నగ గన్నట్లైదని వ్రాయవలసి వచ్చినది. అట్టి లోపము నికముందు నుండియు సవరించుట యవసరమని, కార్యనిర్వాహకులకు చెలుపుచున్నారము.

నుగుణవిలాససభ తన ప్రతిభను కాపాడుకొన్నదని తెలుపుటకు సంతసమగుచున్నది.

ఆంధ్ర జాతీయకళాశాల

ఈ కళాశాలకు ధనసహాయము గావించుటకు రేపటిదినము సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు విక్టోరియాహాలులో సరస్వతి విలోదినీ సభవారు ప్రహ్లాదనాటకమును ప్రదర్శించెదరు. ఈ నాటకము జాతీయ విద్యాభివృద్ధికై ప్రదర్శింపబడుటచే, జాతీయవిద్యాభిమాను లెల్లరు యీ నాటకమును వీక్షించి, జాతీయకళాశాలకు సాయము గావించుట ధర్మమని గోరుచున్నారము.

మాంటాగూగారికి విజ్ఞప్తులు.

నవంబరు 22 వ తేదీ నాటి ఉదయము నాలుగు ప్రతినిధి సంఘములు రాజప్రతినిధి మాంటాగూగారి సందర్శించెను. పంజాబు జమీందారుల "సెంట్రలు ఆస్సోసియేషను" తరపున సర్దారు భారత్ సింగుగారు సంస్కరణ విజ్ఞాపనా పత్రమును జదివిరి. కేవలము వ్యవసాయమునకే సంబంధించినవారగుటచే నీ సంఘమువారికి ప్రాతినిధ్యము చాల ముఖ్యమైనది. యుద్ధమునందంతగ సేవజేయుట నాలోచించియైన వారికి సామ్రాజ్య సభను ప్రాతినిధ్య మొసగదగును. తక్కిన సంస్కరణములలో నిర్బంధించి ప్రారంభ విద్య సొంతవలయునను ఈ మొదలగు సంస్కరణముల గోరిరి. తరువాత ఫీల్డు ఖాసల దివానుల తరపున సర్ సుందరసింగుగారి విజ్ఞాపనమును జదివిరి. తమకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము లేని సంస్కరణముల నెట్టివాటికిని వారంగిరింపరు. పిమ్మట పంజాబు జమీందారుల సంఘమువారి విజ్ఞాపనమును ఖాన్ జాల్ పిఖర్ ఆలీ ఖాన్ గారుచదివిరి గవర్నరు జనరలుగారి కార్యనిర్వాహక సభయందు సగము భారతీయు లుండవలయును. సామ్రాజ్య కాసనసభ్యులసంఖ్య 150 వరకు పెంచువలయును. వారి కాకావ్యయ పట్టికపై విశేషాధికార ముండవలయును. పిమ్మట పంజాబు హిందూపథవారి విజ్ఞాపనమును రాజా సర్ నరేంద్రపాథుగారు చదివిరి. పంజాబు హిందువులందఱును మహాత్మా గాంగ్రెసునీకు ప్రత్యాధిక సంగీకరించుచున్నారని చెప్పిరి. అంతరము రాజప్రతినిధిగారి కందఱిని కందఱము లర్పించి కామగూ కార్యదర్శిగారు భారత ప్రాతినిధుల భాగ్య శాశ్వతమున చెప్పిరి.

స్థానిక వార్తలు

(0)

జరుగబోవు సమాచారములు

30-11-17 మ్యాజియము తియేటలలో ఆస్పత్రినొక సహాయాగ్ధము స్కాట్లెమ్ కౌన్ సల్ ప్రదర్శనము. సా.గం 6-15.

1-12-17 ఆస్పత్రినొక సహాయాగ్ధము సెంటు ఆంధ్రా చర్చలో గాఢపక్షము సా. గం 4.

తపాలానోటీసు:— సీమతపాలు చెన్నపురి జనరలు తపాలాక్షిగునందును, ఇతరతపాలాక్షిగు లందును 1 వ డిశంబరు తేదీని కట్టివేయబడును.

చెన్నపురి మహాజనసభ:— ఈ సభాసభ్యులందఱును యీ నెల 30 వ తేదీని సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు సభాభవనమున సమావేశమయి ఈ సంవత్సరము కలకత్తాలో జరుపబడు కాంగ్రెసు సభకు ప్రతినిధులను యెన్నుకొనెదరు.

చెన్నపురి హిందూ సంఘసంస్కరణ సంఘము:— ఈ సంఘమువారి యాజమాన్యము క్రింద రేపటిదినము (29-11-17) న సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు ఆంధ్రుల సన్ మండలిములో ఏ. రామస్వామి మొదలియారు, బి. పి. బి. ఎల్. గారు. సంఘసంస్కరణము, ఆనుమతి కాసనము అను విషయమును గూర్చి యుపన్యసించెదరు. గా. ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు సభాధిపత్యము వహించెదరు.

చెన్నపురి రాజధానిసంఘము:— ఈ నెల 21 వ తేదీని సంఘ కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులు సమావేశమై డిశంబరు నెల 14, 22- తేదీలలోపున చెన్న రాజధానిసంఘము వారి యాజమాన్యముక్రింద పత్తేక మహాజనసభ నొకటి జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. సంఘమువారి కొత్త యుద్దేశములు చర్చింపబడును. సభకు ప్రతినిధులుగ రాగోరవారు ఒక్కొక్కరూపాయ చెల్లింపవలయును.

ఆంధ్రస్నాతకాతిభ్యము, ఒక సవరణ:— మ॥

వెండ్లూరి సత్యనారాయణగారు ఆంగ్లదేశమునందే యున్నారు. ఆయన సభకు రాతడు. స్నాతకుల పక్షమున ప్రత్యుత్తర మిచ్చినది. తరుగంటి సీతారామయ్యగారు గాని ఎల్లేవెద్ది శ్రీరాములుగారు కాదు. కె. సి. శ్రీనివాసాచారిగారు కెమిస్ట్రీ హాస్య పరీక్షయందు కృతార్థులైరి. వీరు సభకు వచ్చి యుండిరి. అత్యంత శ్రద్ధాభక్తులతో ఆతిథ్య కారణములను నిర్వర్తించిన యెద్దికా కార్యభార వాహులకును ఆతిథ్య నోహరముగ ప్రదర్శనముల ప్రదర్శించిన యువకులకును వందన ములర్పింప బడినది. ఈ ఆతిథ్యము ఆంధ్రసభవారి ఏర్పాటు ప్రకారము జరుపడినదని న్యూఢిందీయా పత్రికయందు ప్రకటింపబడినది. ఈ ఆతిథ్యము ఆంధ్ర సంఘమువారి ఏర్పాటు ప్రకారము జరుపబడినది గాని ఆంధ్రసభవారి ఏర్పాటు ప్రకారము జరుపబడలేదు.

జూదగాంధ్రు పోలీసువారిచే పట్టుకొనబడుట:

కొంతమంది జూదగాంధ్రు జూదమాడుటకు కచ్చాతేస్తరుముతోటలో నొక రహస్యస్థలమును చూచుకొని రాత్రిమునక పగలనక నిద్రపోరుములేక వారందు జూద మాడుచుండిరి. వీరిని పట్టుకొని నిమిత్తము పోలీసువారు మేజస్ట్రేటు గారి ఆజ్ఞ ను బొందిరి. జూదగాంధ్రుడని తెలిసి నప్పటినుండియు ఆతోటలో జూదమాడుట మాని వేసి మరియొక రహస్యస్థలమున ఆడుచుండిరి. ఆయాజ్ఞ యొక్క బడి చాలకాల ముగుటచే పోలీసువారు దాని సంగతిని మరిచియుండునని తలంచి వారు తిరిగి ఆతోటలోనే యాడుట ఈ నెల 23-వ తేదీనుండియు ప్రారంభించిరి. కాని పోలీసు వారు వీరికన్న తెలివైన వారగుటచే పుత్తి దినమును వీరి కొంత వార చచ్చిటికి బోవుచు నేయుండిరి. మామూలుగ ఆదినపున మాద వారచ్చటికి బోవు నప్పటికి జూదగాంధ్రు పట్టుపడిరి. మొత్తము జూదగాంధ్రు 8 గురు, వారికి పార్శ్వసార్థి నాన్యమడను వాడు నాయకుడు. పోలీసువారు భారతదేశములోని వారముడనడక మూడు 37 రూ॥ లతో గుండ్ వారిని శిక్షిస్తారుగాని ముందు 37 రూ॥ లతో నొక్కొక్కరికి 30 రూ॥ లు బాల్కనావిధింపబడెను.

చెన్నపురి ద్రవిడ సంఘము:— ఈ సంఘము

వారు మెన్మేశనివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు మూరు మందిరమున బ్రాహ్మణేతర స్నాతకులకు ఆతిథ్య మొసంగిరి. సుమారు 5, 6 వందలమంది బ్రాహ్మణేతరులు సభకువచ్చిరి. గా. సర్ అలక్ష్మాండు కావ్యగారు ఆగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. సభ్యులందఱకు ఫలహారము లాసంగబడిన పిమ్మట బా పట్ల ని వా సు ల గు కృష్ణ రావు నాయుడు గారు వ్యా య మ ప్ర ద ర్శ న ము ల న త్య ద్భుతము గ గావించిరి. సార్వభౌమునకు స్వస్తివాచ్యము చెప్పిపిదప రావుబహద్రు ఆర్. వెంకటరత్న మునాయుడుగారు, నూతన స్నాతకులకు స్వస్తివాచ్యము నడుపుచు సుక గంభీరోప న్యాసమును గావించిరి. పిమ్మట ఆగ్రాసనాధిపతిగారు ద్రవిడ సంఘమున మొట్టమొదట పట్టపరీక్షయందు తీర్ణురాలైన కంద స్వామిశెట్టిగారి పుత్రికారత్నమగు కీరతరత్నమ్మగారి కొక బంగారుపతకమును బహుమానమొసంగిరి. పిమ్మట ఆమె తనకు గావించబడిన గౌరవమునకును ఒసంగబడిన అభినందనములకు ను త గు ప్ర త్యు త్త ర మొ స గె ను. టి. ఆర్కము గారును, టి. శేషగిరిరావుగారును స్నాతకుల తరపున ప్రత్యుత్తర మొసగిన పిదప ఆగ్రాసనాధిపతి గారు లేచి తమకు గావించిన గౌరవమున కెంతయు కృతజ్ఞుడనని చెప్పిరి. ఆగ్రాసనాధి పతిగారికిని సభ్యులకును వందన శతంబులతో సభ ముగిసెను.

ప్రత్యేక గంజాము మండల సభ.

రావుబహద్రు గోపాలరావు పాత్రుడుగారి అధ్యక్షత క్రింద బరంపురమున నీ సభ జరిగినది. కాంగ్రెసు లీగు విధాన మామోదంపబడినది. మాంటాగూగారికి స్వాగత మొసగబడినది. వెల్లీగారు కర్మిసుగారు ఆంగ్లో యిండియనులు చేయుచున్న ఆందోళనము వాయిచాల పద్ధతి సంస్కరణములు కలకత్తా సమాధానము మున్నగువానిని గురించి ఆక్షేపించబడినది. 150 మంది ప్రతినిధులు సభకువచ్చిరి. చాల మంది బ్రాహ్మణేతరులు. అన్నితాలాకాల ప్రతినిధులును వచ్చిరి. చాల యుత్సాహము కలిగియుండెను (తంతివార్త)

గంజాము మండల సంఘసమావేశము.

ఈ నెల 25-వ తేదీని పి. వెంకటేశ్వరుగారి అధ్యక్షత క్రింద మండలసంఘసభ జరిగినది. సంఘసభ్యులలో కె. పి. రంగారావుగారు తప్ప తక్కినవారందఱును 24-వ తేదీని జరిగిన ప్రత్యేకసభకు ప్రతినిధులుగా నియోజింపబడిరి. మహమ్మదాల్లీ మే కా తా లి గార్ల ను విడుదల చేయుటను గూర్చి చెన్నపురి లో ఈనెల 15-వ తేదీని జరిగిన సభలో చేయబడిన తీర్మాన మంగీకరింపబడినది. దానిని ఇండియామంత్రి రాజప్రతినిధిగార్లకు తెలుపుటకు తీర్మానింపబడినది. ప్రత్యేకసభకు పి. పి. పాత్రోగారిని నియోజింపజేసని పి. నరసింహస్వామిగారు రుపపాదించిరి. కే. వీరరాఘవాచారిగారు రనువదించిరి. ఎస్. వి. గోపాల కృష్ణమ్మగారు ప్రతి కూలముగ నుపపాదించిరి. సి. నూర్జురావుగారు దాని ననువదించిరి. మొదటితీర్మానము ప్రోసిజేయబడినది.

ప్రథమాంధ్రాయుర్వేద సమ్మేళనము

(గత సంచికానుబంధము)

10-వ తీర్మానము.

"సుప్రసిద్ధ ఆయుర్వేదకళాశాలా విద్యార్థులకు కుపకార వేతముల మొసంగి, తన్మూలమున, ప్రతిమండలములోను ఆయుర్వేదకళాశాల బుద్ధచించువరకు ఆయుర్వేదమును మొహందించుటకు రాష్ట్రములలోని పురపాలనా సంఘములకు, స్థానిక సంఘములను ప్రార్థింప యీ సభవారు తీర్మానించిరి."

వైదా సూత్రసారాయణమూర్తి గారి తీర్మానము నుపపాదించిరి. నోరి రామకృష్ణిగారు దీనిని అనువదించిరి. తీర్మానము నెల్ల రంగీకరించిరి.

11-వ తీర్మానము.

రె. దేవ ఆయుర్వేదసమ్మేళనమును కాకినాడలో సమావేశము కావలయునని తీర్మానింపబడినది.

ఈ తీర్మానము కాకినాడలో బ్యాంకరలగు వైదా, నూర్జునారాయణమూర్తిగారిచే నుపపాదించబడి, ఆ పట్టణము నుండి వచ్చిన యెనమండ్రి ప్రతినిధులచే బలపరుపబడినది.

మద్యురీలో 25-వ తేదీనాటి ఉదయము టిక్టూరాపు పూతకాల పుష్కాగోపాధ్యాయుడు వైద్యుడుగారు రణిపరీక్షము కుపాగోగో గాల్గుబడి ప్రాంతములలో భాగి నెలవడే యుండెడి, వివరము లితరకు తెలియలేదు.

ప్రత్యేక గంజాము మండలపత్ర.

బరంపురము 24-11-1917.

అధ్యక్షులగు రావుబహదరు పాకాల గోపాలరావు పాత్రుడు బి. ఏ. గారి ప్రారంభోపన్యాసము.  
సభ్యులారా! మీరు నాకిట్టి గౌరవమును చూపినందులకు వందనము లొనరించుచున్నాము. కాంగ్రెసు-లీగు విధానము పట్ల మన యామోదమును స్థిరపరుచుటకే యిప్పుడీ ప్రత్యేక సభ జరుపబడుచున్నది. ప్రత్యేకముగ నిపుడు మన దేశమునకు వచ్చిన మంటాగు గాడి మనము స్వాగత మొసగు కలసి యున్నది. కాంగ్రెసు-లీగు విధానము ప్రతినిధులను యొక కన్నుగ మైనను కొందరు దానిని బాగుగా తెలిసికొనక సోవుటయేగాక ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతినిధులగుచు చూపుట చాల సంకరాచరము. కాన నేను ఆసంస్కరణ విధానమును గూర్చి మొదటి సందేయు కవంప గోరెను.

ముఖ్యవిషయములు.

- 1 జిల్లము కేవలము నాత్మకు రాజకీయ స్థితియను నది కరెను.
- 2 అత్యధిక ప్రత్యేక ఆరోగ్య కరీరము వలెనే జాతీయభివృద్ధికి ప్రత్యేకములను జరిగితి ఆవసరము.
- 3 ప్రజల కొరతకరణల ప్రజల మూలముగ పరిపాలించుటయే యధాత్మకు రాజకీయము.
- 4 హిందూలు వెళ్ళునట్లు వచ్చినందులు హిందూదేశమును పరిపాలించి క్రేస్తుత మగు నాగరికతనుబడసిరి. పిమ్మట హిందూదేశమునకువచ్చి స్థిరపడిన మహమ్మదీయులు 150 కన్నెములవెంకెమీకు క్రేస్తుతియును పరిపాలించిరి. ఇప్పుడుగూడ నీదేశమున 150 భాగమును భారతీయులే పరిపాలించుచున్నారు. ఏనెలన భారతీయులకు పరిపాలనా సామర్థ్యము సహజముగా లోపముగాదని స్పష్టము కాగలదు.
- 5 చాలవఱకు పాశ్చాత్యదేశీయు లీదేశమున రాజకీయాధికారమును బడయగోరిన సమయమున ప్రపంచవందలి ఇతరదేశము లన్నిటియందువలెనే హిందూదేశమున గూడ తిహావృత్తినిగిరి. ఆంగ్లేయులు 1600 సంవత్సరమున నీదేశము నకు వచ్చియు కొంత కాలపు 150 సంవత్సరములక్రితము పరిపాలనమును వశపరుచుకొన గలిగిరి.
- 6 ఆంగ్లేయులను దాండ్ల పరిపాలనము చాల నుదార భావమునై నాధారపడి యున్నది. అచట ప్రజాప్రతినిధుల పార్లమెంటు సభా మూలకమున పరిపాలనము నాచిరుచున్నారు. పార్లమెంటువారు 20 సంవత్సరముల కొరకు కొలువై త్రిప్పి ప్రాయశఃపుడు హిందూదేశమున తొమ్మిది యిండియా సంఘము నాది పరిపాలనమును గూర్చి విచారించుచుండువార.

ప్రత్యేక విషయములు.

1893, భారతరాజనము

దేశీయులు విద్యార్థనముల వలన సర్వత్రము వెల్లడించినట్లు జాతీయత విదక్షణతో పనిలేకుండ వారికి ప్రభుత్వోద్యోగములలో నెంత పెద్ద యుద్యోగము నయిన నీయవచ్చును. 1858 (1) సిపాయిల తిరుగుబాటు జరిగిన వెనుక ఇండియాపరిపాలనము కంపెనీవారి అధికారము నుండి ఆంగ్లేజ్ ప్రభుత్వమువారిపరమైనది. “ఇండియా ప్రజలు క్రైస్తవులవలె సమముగా చూడబడుదురని అప్పుడు విక్టోరియా చక్రవర్తిగారు ప్రమాణ కరణమును నడిపిరి. (2) 1858 వ సంవత్సరమున పార్లమెంటుసభలో ఇండియా ప్రభుత్వ శాసనమునుగూర్చిన చట్టంబిరిపట్టుకు సర్పరిపాలనకు దేశీయుల ప్రాతినిధ్యమును ప్రజలు తమ అభిప్రాయములను ధావళముగ వెల్లడించుటయు నత్యవసరములై యుండ అట్టి ప్రజా ప్రాతినిధ్యము నెల యేర్పఱప లేదని యొక రడిగిరి ప్రస్తుతియు నీయలేదు. విద్య సభికుగ వ్యాపింప చేయలేదు. భారతీయులకు ముందు హెచ్చుక రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము లొసంగబడుటకు వారికి పెద్ద యుద్యోగము లిచ్చి నేర్పరలే నని ప్రత్యుత్తర మీయబడినది. దీనిని బట్టి భరతఖండమున బాధ్యులగు ప్రభుత్వమును నెలకొల్పటయే తొరత సముచిత భావమని స్పష్టమగుచున్నది. 1861 ఇండియాలో సంఘము శాసన సూత్రాదింపబడినది. కొంతమందిని దొంగ నరు. వారు సభ్యులగా నియమించిరి. దానివలన ప్రయోజనమేమియును మాత్రము కలుగలేదు.

1885 దేశీయసహజసభ ఏర్పరబడినది. శాసనసభలో సభ్యులసంఖ్యకు హెచ్చింపలేదని తీర్మానింపబడినది.

1890 ఆ తీర్మానముతో పులు బలపడి ఒక విధానము నూచిరి.

1886 వ. సంవత్సరపు విధానము.

- 1. శాసనసభలోని సభ్యులలో 1/4 భాగము నియోజితులు 1/4 భాగము నియమితులు 1/4 భాగము ఉద్యోగులవలె యుండవలెను.
  - (2) శాసనములు, ధనప్రశ్నలు, ఆదాయవ్యయముల లెక్కలు, క్రొత్తపన్నులు హెచ్చుపన్నులును లేకున్నను అన్ని లెక్కలును ముఖ్యముగా శాసనసభలో చర్చింపబడవలెను.
  - (3) శాసనసభవారి తీర్మానము ప్రకారము కార్యనిర్వాహకులు పనిచేయుటకు బాధ్యులు కావలెను.
  - (4) శాసనసభవారి తీర్మానమును రద్దుపరుచుటకు కార్యనిర్వాహకుల కధికారము గలదు. వారల్లు రద్దుపరచినచో అందలముల కావణములను నెలకొల్పియు పూర్తిగా వింతకలెను. రాష్ట్రీయ కార్యనిర్వాహకులు రద్దుపరచిన ఇండియా దొంతినమునకును ఇండియా కార్యనిర్వాహకుల రద్దుపరచిన ఇం యామంత్రికిని వానిని తెలుపవలెను.
  - (5) ఇట్లు రద్దుపరచబడిన విషయమును మరల నాలుగింబి పార్లమెంటువారి కవసరమునుబట్టి తెలుపుటకు పార్లమెంటు స్థాయిసంఘమునకు హెచ్చుచుంది సభ్యులు రాజసర్వీసిధి ండియామంత్రిల ద్వారా అర్జీని పంపవచ్చును.
- 1890 కాంగ్రెసువారు కొరగా 1861 వ సంవత్సరమున నీవై సవరణను చేర్చుచు దానినిసవరింపవలెనబొద్దాగారు పార్లమెంటు సభలో నొక తీర్మాన ముపపాదించిరి.
- 1892 దొరతనమునా రింకొక చట్టము నుపపాదించి ఇండియాసంఘముల సవరణచట్టము నామోదించిరి. దానివలన ప్రత్యేకసంఘముల నూననవై దొంతనమువారు నియమించిన మంకొందరు సభ్యులుగూడ చేర్చుకొనబడిరి.
- 1906 శాసన సభలో పృ బా పృ తి ని ఘలను నీయోజి-చుటములమున బాధ్యులగు దొంతనము నేర్పరపవలెనని కాంగ్రెసువారు ప్రతిపత్తిరమునను గూడ కొరుచుండిరి. “ఈదేశమున ఆర్థిక పరిపాలనము సరిలేనందున దాద్ర్యము మొదైనది. దానిని తొలగించుటకును దేశీయుల అభివృద్ధిని కలిగించుటకును ఇంగ్లాండు నందును అధినివేసనములందును కల రితిని స్వపరిపాలనము నేర్పరచుట యొక్కటయే కర్తవ్యము” అధ్యక్షుత వహించిన దాదాభాయి నారోజీగారు నడిపిరి.

1909. ఒక విధముగ నియోజనమున కవకాళ మొగంగిన ఇండియా సంఘముల సవరణ చట్టము మింటి హెల్లే సంస్కరణముల ఫలితముగా నుపపాదించ బడినది; గాని 1912 వ శాసనము ప్రకారము చేయబడిన సంస్కరణముల వలన ప్రయోజనము లేదు. శాసన సభలు కేవలము ఆలోచన సభలే యెయున్నవి. నాటికి కార్యనిర్వాహక సభలవై నెట్టి అధికారమును లేదు. రాష్ట్రీయ సభలలో అధికార సభ్యుల అధికృతి వట్టి భ్రమ, ఏల ననిన నియోజితులగు పాశ్చాత్యులును నియమితులగు అసభి కారులలో హెచ్చుచుండియు తరుచుగ యుద్యోగుల కనుకూలముగనే పరికరము.

1914. గోపాలకృష్ణగోళ్లేగారి అవసాన సమావేశముందు నా రొక విధానమును నూచించిరి. అది ఇటీవల ప్రకటింపబడినది.

1915. భారతీయులు ప్రజాపరిపాలనమును కొరుచున్నారు. కరమాసధి అదియే యని బ్రిటిషు దొరతనమువారు ప్రకటింపవలెనని కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుత వహించిన 15. ఎస్. పి. సింహాగారు నడిపిరి.

1916 (అక్టోబరు) యుద్ధానంతర సామ్రాజ్యపునర్నిర్మాణమును గూర్చిన ఆలోచనలనుబట్టి సామ్రాజ్యశాసన సభలోని 19 గురు నియోజితసభ్యులను యుద్ధానంతర సంస్కరణములను కొరుచు చక్రవర్తిగారికి విజ్ఞప్తి పంపిరి.

1916 (డిశంబరు) కాంగ్రెసు లీగు సంఘముల వారు కలసి యొకవిధానము నూచించిరి. (సశేషము)

వివాహమును రద్దుపరుచుటకు దావా:—ఇకొకిన్న సమకాలిక్కు అననతిదు 1907 వ సంవత్సరములో ఎలిలీ నామాగ్గ రెలులార్ కిన్నఅను నామెను కలకత్తాలో వివాహమాడెను. కొంతకాలము వారివిభురు సుఖముగ నుండిరి. వారి కిరువురు బిడ్డలు కలిగిరి. రెండవబిడ్డ రి మానములకు గలుగు ననగ 1910వ సంవత్సరములో నతిదును ఆమెయు తగవులాడుకొనిరి. ఇకొకిన్న లార్ కిన్న తగవులాడుటలో రనభార్యను గొట్టుట మొదలుగాగల దౌర్జన్య పనులుచేసి నందున అతినిభార్యకు అతని వైసనూయత కలిగి వివాహమును రద్దుపరచు కొరుచు కలకత్తా హైకోర్టులో దావాచేసెను. దావాయంతరకాలమును విచారణ జరిగి మొన్ననే తీర్మానింపబడినది. వివాహము రద్దుచేయబడిప్రస్తుతము ఇద్దఱు బిడ్డలును తల్లితోనే నివసింపుటకును కొన్ని సంవత్సరములు గలిపిన వెనుక వారిద్దరికిని తండ్రి విద్య నేర్పించుటకును యోర్టులను కోర్టువారే చేసిరి.

వృత్తాంతములు

దేవుని నగలను అపహరించుట:— కలకత్తాలో శాశీ నాధు ఘాటువీధిలోని యొక హిందూ దేవళమునండి నుమారు 2 వేల రూ॥ లు విలువగల నగలను మనస్థుగ ముఖర్జి అను వాడు అపహరించినట్లు కేసు చేయబడినది. మేజస్ట్రేటుగారు వానివైని నేరము స్థిరపరచి వానిని హైకోర్టునకు పంపిరి.

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలబందరు:—గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురమున ఏపావళి నాడు రు 7-2-0 లు వసూలయ్యెను. దానిలో మని ఆర్డరు వ్యయము 0-2-0 పోను రు 7-0-0 లును కళాశాలాధికారులకు ఈ నెల 24 వ తేదీని పంపబడెనని అన్న దేవర నాగభూషణరావుగారు వ్రాసిరి.

క్రూరుడగు భద్ర:—కొలంబోలో గత గురవారమున బావామారికార్ అను నతడు తన మమారుడేయో కేరసు గావించినందున ఆ దినమంతయును వానిని దూషించుచునే యుండెను. అట్లు తిట్టలవలన అతినిభార్యచెప్పగా నతడు ఒక కొరివితో నామె ఎడమబుగ్గువై చాతచేసెను. మరునాడురదు మున యామె జరిగినసమాచారము నంతయు పోలీసువారికి తెలియరచెను. వారు మరొకరును పట్టుకొని కేసుచేసిరి. మేజస్ట్రేటుగారు ముద్దాయికి 1 మాసము కఠింక్షును విధించిరి.

బిడ్డమెడలోని బంగారు నానను క్రెంపుకొనట:—బొంబాయిలో గత సోమవారమున రుక్కాబాయి అను నొక హిందుస్త్రీ తనబిడ్డ నింజిరవడివి దైవము నారాధించుటకు తా నొక గణపతిఆలయమునకు బోయెను. ఆలయము ఆమె యింటికి 4, 5 ఇండ్ల తరవాత నుండెను. ఆమెబిడ్డ పరుగెత్తి గుడికిపోయి తన మెడలోని నానను ఎకడో హిందువును క్రెంపుకొనిపోయె నని తనకల్లితో చెప్పెను. ఆమె పోలీసువారి కా సంకతి తెలియపరచినది. వారు దొంగను పట్టుకొనుటకు యత్నించుచున్నారు.

అనకాపల్లి తాలూకాసంఘము:— ఈ సంఘమువారి ఏర్పాటుప్రకారము ఈ నెల 23-వ తేదీ పాయంకాలము విక్టోరియా జ్యూబిలీ కల్లుబునందు వైశ్యవర్తకులు తమకు గంగ రాజుగారి నూకయ్యశ్రేష్ఠిగారి అధ్యక్షతకొంద జరిగిన సభలో మాంటాగుగారికి స్వాగత మొసంగుచు కెంతినంతటకు తీర్మానింపబడినది. ప్రత్యేక విశాఖపట్టణ మండలసభకు ప్రతినిధులు నియోజింపబడిరి. “అనకాపల్లి తాలూకావిజయ మీతు స్వాగత మొసగుచున్నారు. కాంగ్రెసు లీగు విధానము ననుసరించి బాధ్యులగు ప్రభుత్వము నేర్పరచి దేశమున కొంతి నెల కొల్లి ఆంగ్ల భారతదేశములకు దృఢానుబంధమును కలిగింప గోరుచున్నాడు” అను కెంతివార్త మాంటాగుగారికి పంపబడినది.

గుంటూరుహోమురూలు లీగు:— ఈనెల 28వ తేదీని వార్షికోత్సవము జరుపబడినది. చెన్నపురినుండి ప్రత్యేకముగ నాహ్వానింపబడిన పి. కే. తిలొంగుగారిని అధ్యక్షుపదవికి నియోజించుచు మూనిసిపలు యెయ్యరు హనుమంతరావుగారు పపాదించుచు గంభీరోపన్యాసము ను నరించిరి. చాల గ్రామములనుండి సభ్యులు సభకువచ్చిరి. హిందూధియేటరుహాలు శ్రేక్షులతో పూర్తిగా నిండిపోయినది. అధ్యక్షులు గంభీరోపన్యాసము నొసంగి కాంగ్రెసు-లీగు విధానము నెల్లరును బలపరచవలెనని సభ్యులను హెచ్చరించిరి. సభ్యులధికోత్సాహముతో నధికశ్రద్ధతో నుపన్యాసము నాలకంచిరి. నేడు (26-11-17) దయమున తిలొంగుగారు విద్యార్థుల ఎరుట నుపన్యసించెదరు. (తంతివార్త)

ఉండ్రాజవరము తీర్థము గొప్ప పుణ్యక్షేత్రము:—తణుకు తాలూకాలోని యీపుణ్యక్షేత్రమున నుబ్బారాయడు వష్టికి గొప్ప పుత్తనము జరుగును. ఆ పుత్తనమునకు సకల జనులు వర్తకులు గొప్ప దుకాణదారులు అందరు తప్పక రావలయును. గత సంవత్సరము కలరాచే భీతిపొంది జనులు రాలేరు. ఇప్పుడు అట్టి భయములు ఏమాత్రము లేవు. నుమారు ఒకలక్ష ఏబిరూపాయల వర్తకము జరుగును. వచ్చిన యాత్రికులకు గొప్ప సత్కము నిర్మింపబడియున్నది. ఆరోజు తణుకపట్టణ వాడవులను ముగ్గుపూడి వేంకటరాయుడు జమీందారుగారిచే గొప్ప సంతకృణ చేయబడును. ఇంత గొప్పతీర్థము యారాజధానిలో లేదు. 1-నెల 15 రోజులు తీర్థము జరుగును 19-12-1917 తారీఖున ప్రారంభమగును.

అంశము, ఎదురుపై 22:— శక్త ప్రభువు మేనియను = ని  
కుల బుద్ధిలింప ప్రయత్నింపగా వారు శక్తకులను తుపాకులతో  
కరిగిన 21-వ శతాబ్దియ మేనియనుండి కనూగరమునకు బెదురు

# శ్రీకాళహస్తి పురావసర సభ

(సభా సర్వీయవిలేఖరుని వద్దనుండి)

శాశహస్తి పురావసరముల కొలదినియుల క్రితముమైనదివ మహమ్మదీయ మహాసభల రాజ్యాంగ సంస్కరణములకు ప్రతిపక్షలాక సభనుజేసిరి. గతించిన యాదివారమునాడు మహాసభల రాజ్యాంగ సంస్కరణములకు అనుకూలము ఒక సభనుజేయు సమకట్టిరి.

సభకు రహస్యము 1000 వచ్చియుండిరి. సభకు వచ్చిన వారియందు 100 కి 90 వంతు బ్రాహ్మణులేరులు. బ్రాహ్మణే తరులందు మహమ్మదీయులు పంచములు సంఖ్యము గలరు. శ్రీరాజా డి. కె. వేంకటప్పయ్యవాడయినంగారు సభకు దయ జేసి వారి సానుభూతిని ప్రకటించిరి. సభకు రివైన్స్ డిప్యూ టి మేజిస్ట్రేటు ఎ.కె.ఎస్. ఆనందతీర్థరత్న గారు, సి. శివరావు గారు, ఇర్రాము సామెయ్యగారు మొదలగు పౌరులు వచ్చి యుండిరి. సభయందు కల్లాలము గలిగించుటకు ప్రయత్నము లు జరిగినను కాంతెముగ ముగియుట సంతకముగ నున్నది.

ఆసభకు శాశహస్తి కుమారరాజాగారు ప్రధానవాది పత్యమును వహించుట కంగీకరించిరి. కాని యని వాద్యములైన కారణాంతరముల వలనను వారు సభాధిపత్య మును వహించుటకు వీలు గలుగలేదు. ఇక్కారణమునను సభ సకాలమునందు గూడుట సంభవించలేదు. కాని శ్రీరాజా దామర కుమారి చిన్న వేంకటప్పయ్యనిం బహదూరువారు సభాధిపత్య భారమును వహించి సభను నిర్వహ్యముగ జరిపి నందుకు వారు శాశహస్తి ప్రజల కృతజ్ఞతకు పాత్రులు. ఆరంభమునండియును సభయందు ప్రతిపక్షులు కల్లాలమును బుట్టించుటకు ప్రయత్నము చేయుచున్నారనటకు నిదర్శనములు పొడసూపినవి. ప్రతిపక్షాల పక్షమువారు సభాధిపము నాక్ర మించుకొని ప్రతినిధులనుటకు దలపడిరి. సభారంభమునందు బాలికలు వైప్రార్థనను జేయుటకు బూనుకొనినపుడు ముని స్వామి నాయుడుగారు నిలువబడి ప్రతినిధులనుటకు ప్రకటించి రి. ఇదియు సాంత్వ్య వచనములవలనను వైప్రార్థన ముగి సినది. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు జేవాలయంబునందు గూడిన సభ హైందవ మహమ్మదీయ సభల సంస్కరణ విధానముల నామోదమును జేయుటకు గూడినదియును వ్యతిరేకాభి ప్రాయము గలవారు ప్రత్యేకసభను జేసి ప్రతిపక్షాలాభిప్రాయ మును జేయుటకు ధర్మమనియును ప్రతిపక్షాలి. ప్రకటించిన కరచక్రములం దీ విషయము తెలుపబడినది. కాని ప్రయో జనము గలుగలేదు.

పా. రా. శాస్త్రిగారు రాశీర్థవన పర్వములను జరుపు నపుడును మునిస్వామి నాయుడుగారు రిభ్యంతరములను గల్పించు టకు తలపడిరి. ఈతీర్థ సభాంతమునకును నాయుడుగారు రిభ్యంతరమును విసుకు విరామములేకను గల్పించుచుండిరి. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు మురారి చెంగయ్యగారు శ్రీరాజా దామర కుమారి చిన్న వేంకటప్పయ్యనింగారి నగ్రాసనాధి పత్యమును వహించుటకు ప్రార్థించిరి. సభాధ్యక్షుని పక్షమున నుబ్బారాయణు బి. ఏ. గారు ప్రారంభోపన్యాసమును నాంధ్రభాషయందు చదివిరి. మునిస్వామి నాయుడుగారు మాత్రము తక్షణపిత్తితో నాటంకములను గల్పించుచుండిరి.

పోలీసు ఇన్స్పెక్టరుగారు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటుగారు సభయందు జరుగవచ్చు కల్లాలము నాపుటకై వచ్చియుండిరి. కాని వారి యధికారముతో నరసరములేకనే సభ నిర్వహ్య ముగ జరిగినది. మునిస్వామి నాయుడు గారైనను మాకు బ్రతి పక్షపాలనము గావలయునుగాని స్వరాజ్య మవసరము లేదని వందలకొలది పర్యాయములు చెప్పి యుండిరి. కాని మరి యేవిధమైన కల్లాలమునకును నవకాళమును గలిగింపజాల రైరి. వేంకటసుబ్బయ్యగారి భస్మాసురపాశ్వాసము మాత్ర మప్రస్తుతమని చెప్పవలసియున్నది. ఉభయపక్షముల వారికి సం స్కరణ విధానము పట్ల భేదాభిప్రాయమున్నను కల్లాలమున కవకాళములేకను సభోద్దేశము తుదముట్టుట శుభకరముగ నున్నది.

## అధ్యక్షుల సన్యాసము

మహాజనులారా, ఈ తాలూకా ప్రభువు సమావేశమునకు నన్నగ్రాస నాధిపతిగ నియమించి, నా కమిత గౌరవ మొనగినందులకు నేను మీకు హృదయపూర్వకముగ వందనము లర్పించుచు న్నాను. మన దేశముయొక్కయు, అందు ముఖ్యముగ మన మండలము యొక్కయు అవసరముల గుర్తించిన రాజనీతియరం

ధరుల కిట్టి గౌరవము జేసినయెడల, నెంతయు సమంజసముగ నుండునని నా ఆభిప్రాయము. కాని, నన్నిందులకు నెన్ను కొనుటయందు మన మాతృదేశపు భూస్వామి లెల్లరును, తమ సాంప్రదాయానుసరణముగ జాతీయాంధోళనమున పాల్గొని, తన విభక్తి క్షిణ్యనిర్వహణముగ గావించవలసి యున్నదని భావకము చేయుటయే మీ యుద్దేశ్యమైనట్లున్నది. ప్రతి జాత్యభివృద్ధికిని జమించారులను, ధనికులను తోడ్పడి యు న్నారు. మధ్యయుగమున జమించారులను, 17, 18 శతాబ్ద ములయందు భూస్వామి లను కృషి సలహక పోయినయెడల, ఆంగ్లదేశభృత్తి యెట్లుండునో యూహింపజాలము. ఆధునిక కాలమున జపానుదేశము ప్రపంచమున కంతకును వింత గొల్పుచు, విరోధీయను రాజనీతిజ్ఞుల భావము లలక్ష్యము చేయక, ఆరీయాభివృద్ధి ప్రపంచాధికార గౌరవము నార్జింపుడు. ఆదేశపరిపాలకులను, వీరమరులను ఆగు నెమ్మారై అనువారి దేశభక్తియు, స్వాధ్యాయమును ముఖ్యకారణ ములు. అట్టి జాతివారు మనదేశమున కళాసారస్వతముల వృద్ధి గావించుటయందును, సుప్రసిద్ధ జేవాలయములను భక్తిపూరిత మానసములతో నిర్మించుటయందును విఖ్యాతి గడించిరి. దేశ జాల సందరికంపె మున్నందు, ఆంగ్లభారతదేశ సమైక్యతము భారతదేశభావభృత్తికిని దేశజనులలో వికమత్యము మెం పొందుటకును కారణ భూత మగునని గ్రహించి సంతతియు బ్రటిషువారికి చేయుకయ్యెనుగి, ఆమిత సహాయ ముచేయుచున్నారు. కాని, కట్టకడకు కాంతి ప్రబలమై, జా తీయాత్మోపలభి జేవారిసమిప్యట, తమకు గల విజ్ఞానముకల నను, సావకాళ ముండుటవలనను, ప్రజలకు వీరు సహజనాయ కులై, రాజకీయాశయలభి సుసాధ్యమగునటుల భూస్వామిలు కృషి సలుపుట ధర్మయుక్తముగ నున్నది. ప్రస్తుత కాలమున ప్రజా స్వాధ్యాయ, స్వాతంత్ర్యము, సమత్వము, మున్నగు సుదూర భావములు ప్రబలమగు చున్నవి. ఇట్టి భావవాగ్ధికి బ్రటిషు పాలనమే ముఖ్యకారణము. మరియ, ఆమెికా, ఆస్త్రేలియా, ఆఫ్రికా మున్నగు దేశములలో ఈ ఆశయములు చేకూరు టకు తగిన రాజకీయప్రతిష్టాపనముల వీరు స్థాపించియుండిరి.

స్వాతంత్ర్య భావములు ఆంగ్ల సారస్వతమున నుండి, ఆంగ్లేయుల కెల్లపుడు ప్రోత్సాహ మొసంగు చుండును. ఈ భావములే యీ దేశజాల మానసములలో ఆంగ్లేయులు సామా జ్యమున నితరభాగములలో స్థాపించిన ప్రతిష్టాపనముల యెడల వాంఛలను పురకొల్పుచున్నవి. వీనిని ప్రచక్రవైప్రభ్యత్వమువా రామోదించియున్నారు. “వాద్యతగలప్రభుత్వ” స్థాపనమే బ్రటి షుపరిపాల నావిధానాశయమని అంగీకరింపబడినది. అట్టిసందర్భ సమయమున నా సంఘమువారందరును తమ అధికారమును ధనమును జాతీయలాభమునకై వినియోగించుట కిది. ఈరాజ ధానిలోను, కంకదేశమునందును గల నానోదరులు జాతీయ మహాసభా, మస్లిముసమితి సంస్కరణవిధానముల యందలి ముఖ్య నియమములతో భేదించుచున్నట్లు ఆ లోచ నా యుత్తులుగు సంస్కరణవిధానముల ప్రకటించినందులకు నా కానంద మొనగూర్చుచున్నది.

మహాజనులారా!

ఇచ్చట సమావేశమైన మీ ఆంధ్రపక్షమునను, మనరాజ ధానికి మాంటాగ్యూగారిని హృదయపూర్వకముగ నే నా హ్వానించుచున్నాను. వీరి రాక మన కెంత సంతోషదాయక ముగనున్నదో మీకు తెలుప నవసరములేదు. వీరు భారతదేశ స్థితిగతులకు క్రొత్తవారు కారు. వీరు భారత ప్రజాశయ ములయెడల సానుభూతిని విశాల దృష్టిని కృత్వపరచి, వారి సంపూర్ణ విశ్వాసమునకు పాత్రులైరి. వీరి రాక వలని ఫలితములు యుద్ధాంతర సంస్కరణములలో కానవచ్చు నపుడు, వారియెవల మనకు గల విశ్వాసమున కుచితకీర్తిని వర్తించి దని మనము తెలిసికొనగల మని నేను మీకు వేత చెప్పు నవసరము లేదు.

వీరి రాకయం దింకొకవిషయమును మనము గుర్తించ వలసి యున్నది. రాజకీయ పురస్కారమును గూర్చి కొన్ని మాసములకు బూర్వము మనము పట్టుదలతో యోచింప మొదల జేసినపుడు, మన స్నేహితులు, సామాజ్య మిట్టి విషయ స్థితి యం దున్న సమయమున మీరు ఘనసమన్యా పరిష్కార నిర్ణయమునకు గడంగ రాదనియు, అందలికేటము యుద్ధవిజయమునకు కేంద్రీకృతములు కావలె ననియు మనతో రహస్యముగ వక్రొజించిరి. మనచర్యలు రాజభక్తిజూహ్యము లని భావించి, మీరు రాజభక్తిగలవారేని యుద్ధము పరిసమాప్తి నొందువరకు మిన్నకుండవలెనని మనకు బోధచేయుచు వచ్చిరి. కాని, యీ వాక్యములు స్వాధ్యయప

లచే సృష్టింపబడి, మోసగింపబడిన అమానుకులచే ప్రతిధ్వ నింపబడు చున్నవి. ప్రస్తుత సంగ్రామముకలన ఆంధ్రములు యాపుమానినవి. మనమందరమును విషయములను నూతన దృక్పథముతోఁ దిలకించుచున్నాము. మన పూర్వాభిప్రాయములు మారుటకును, స్వార్థపరుల నోరును కట్టివేయుటకు ను నిదియే కారణమయినది. సామాజ్యమున నిదివర కెప్పు డును లేనిరీతిని వికమత్యమును మెంపొందించుటయందును, న్యాయబుద్ధితో ఆన్యోన్యసంబంధముల గలిగియుండవలెననిది వాంఛల గలిగించుటయందును యుద్ధము మిగుల సహకార మయినది. ఈ దేశమున గల రాజభక్తివిజ్ఞాంభణమును, ఈ దేశము త్యాగబుద్ధితోజేసిన ధన, సైనిక సహాయమును, జూచి మనల పాలించు దేశమువారు మిగుల సంతసించి యున్నారు. మన రాజకీయప్రతిష్టాపన పునర్నిర్మాణవిధానమును గూర్చి స్నేహభావములతో చర్చించుట కిది తగిన సమయముకాదా? “యుద్ధమంతము మొదలనిండు”ని మనస్నేహితులు నుడువుచు న్నారు. కాని ఆపుడుకూడ నిట్టి సందర్భములగు పరిస్థితు లుండునా? ప్రత్యేకాధికారాయములను, వాణిజ్యస్పర్థలను, పాక్షిక రాజకీయములను ప్రబలి, మనలోని వికమత్యమును తగ్గింపవా? సానుభూతయతమును, నిష్పక్షపాత సమ నిర్వతమును అగు, భావములతో సామాజ్యములోని ప్రత్యేకాశయముల గూర్చి యోచించుట సాధ్యమగునా? మరియు, ప్రపంచమంతయు పునర్నిర్మాణ శక్తులతో మారు మ్రోగుచుండగ, భారతదేశము మాత్రమే యుద్ధానంతరము వరకును వేదియుండుటకు గారణమేమి? ఈజట్టు ప్రాన్సు, రుస్సా, జర్మనీ, బ్రిటిషు రాజ్యములలో నెల్ల వివచయ్యు చున్నది. ఇంగ్లాండుదేశముననే కాంతి కానరాకున్నది. ఏబది వత్సరములనుండి వారల కీయోర్పు లేకుండగ జేయుచున్న విధాండు సమస్య నింకను పరిష్కరింపనేలేదు. కొన్ని మాస ములకు పూర్వమే వారు తమత్రిలకు నియోజక స్వాతంత్ర్య ము నొసంగి, నియోజకవర్గమున 60 లక్షల మందిని జేర్చి, వారి విద్యా విధానమును మార్పుటకు ప్రబల ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. మరి యితరప్రతిష్టాపనములు కూడ మార్పు నొందింప ప్రయత్నింపుచున్నారు. దేశమున మార్పు జరుగ వలెనని యెల్లరును వాంఛించుచున్నటుల మాత్రమే గాక, అం దులకు తగినటుల ధీమతు లెల్లరును కృషి సలుపుచున్నారనియు, నిందులకు తగిన చర్య జరుగ వలెనని ఆభిలాష కలదనియు, వారాపత్రికల జూచినయెడలను కృత్తము కాగలదు. పునర్నిర్మాణమునకై అన్ని సమస్యలను కర్చి సు గారును, వారి “కొండుపేటలు” స్నేహితులను పరిక్షింపుచు కృషి సలుపుచున్నారు. సరే వేలెంబైను సికోలుగారు కూడ యుద్ధసమయమున వీనిని చర్చింపవచ్చునని అంగీకరించి యు న్నారు. ఈసమయమున మాంటాగ్యూగారు దారిలోని ఆపాయములను గణింపక యిచ్చటకు రా సాహసించుటచే, చక్ర వర్తి ప్రభుత్వము వారు మార్పులు ఆత్మవ సరము లని గ్రహించినటుల వ్యక్తమగుచున్నది. ఈ విషయములో సంబంధము గల మనము కష్టనష్టముల కోర్చి యూరకుండవల యు నని మనలను రాజభక్తిజూహ్య లని పిలుచువారి ఆభిప్రాయమా?

సామాజ్యకాసనసభలోని 19 గురు సభ్యుల విజ్ఞప్తి కాంగ్రెసు, సమితులవలన నామోదింపబడిన పునర్నిర్మాణ విధానము గడచిన వత్సరమునుండియు దేశజాలచే సంగీకృత మైనది. ఆంగ్ల హైందవులలో కొందరి విధానము, క్రియా సుసరణము కాదని నుడువుచున్నను, ఇంతవరకు దీనికి కందర్ప మగు ఆక్షేపము లేవియు గానరావు. కాంగ్రెసు, సమితి విధానము నీ కిందివిధమున సంగ్రహముగ చెప్పవలెను:—

- (1) బ్రటిషుపాలనాధికారము తగ్గిపోరాదు. సైనిక, నాకాదళ, విదేశసంబంధ విషయములు రాజప్రతినిధి, కార్య దర్శిగార్ల చేతులలోనే సంపూర్ణముగ నుండును. ఇందులకు తగిన ఆధికారికారము రాజప్రతినిధి కొసంగవలెను.
- (2) సామాజ్య, రాష్ట్రీయకాసనసభలలో సైనిక సభ్యులమాట చెల్లుబడి కావలయును. ఈ సభలకు, కొన్ని నియమముల ననుసరించి సంపూర్ణ సనాధికార ముండ వలెను.
- (3) సంపూర్ణమగు ఆధికారికారము కాసనసభల చేతి లో నుండవలెను.
- (4) కార్యనిర్వాహక సంఘమువారిని తొలగించుట కధికారము లేకపోయినను అది కాసనసభాధికారమునం దుండ వలయును.





## THE GREAT WAR

[Reuter's Agency]

## Russia

## Peace Movement in Russia.

## Russian Forces Evacuate Positions.

LONDON, November 25.

AMSTERDAM.—A telegram from Tarnopol announces that the Russians are preparing to evacuate Graymalow and Skalat in East Galicia. The advanced positions have already been evacuated.

## Austrian Premier's Opinion.

LONDON, November 25.

AMSTERDAM.—Replying to Count Tizla on the Hungarian Lower House, the Premier said the condition of Russia was still so confused that it could not be said whether the peace party there was in a position to attain its object.

Hitherto no offer of peace or armistice had been received.

## Russian Armies to be Reduced.

LONDON, November 25.

A Russian wireless communique says:—A decree signed by M. Lenin states that it has been decided to reduce the armistice releasing immediately citizen soldiers conscripted in 1899. Instructions concerning other classes will be issued later.

## Russian Offer of Armistice

## German Press Opinion.

LONDON, November 25.

German papers unanimously declare that the Russian offer of an armistice will be benevolently examined, but purely with regard to Germany's military position.

## Basis of the Armistice.

LONDON, November 25.

PETROGRAD.—A news agency, announcing the text of the communication sent to Foreign Embassies as regards an armistice, says it proposes immediate truce on all fronts with a view to negotiating peace without annexations and indemnities, based on the principle of the independence of nations and their right to determine the nature of their own development.

## General Ludendorff Goes to Russian

## Front.

LONDON, November 25.

AMSTERDAM.—In connection with the Bolshevik offer of a truce, General Ludendorff with a large staff has left for the Russian front.

## U. S. Official View.

LONDON, November 25.

WASHINGTON.—Officials regard the Bolshevik move for an armistice with a view to peace negotiations as an act that will place Russia almost on the list of unfriendly nations owing to the advantage the new course might give Germany.

## Lord Robert Cecil on

## Proposed Separate Peace.

LONDON, November 25.

In an interview with Reuter's representative, Lord Robert Cecil said he did not believe the action of the Russian extremists represented the views of the Russian people. It was a direct breach of the agreement of September, 1914, meaning that one ally had broken with the rest of the co-belligerents in the middle of the war in the teeth of an express engagement to the contrary. If the Russian nation approved and accepted such action, it would put them outside the pale of European councils. I do not believe the people will confirm the action or approve the proclamation which is inciting soldiers to arrest Generals and open peace negotiations across the trenches. While it is possible to avoid certain dangers, for example regarding the arrest of British subjects, there will not be any question of diplomatic recognition or dealings with the Petrograd extremists and there is no intention of recognizing such Government.

## Russian Army Resent Overtures.

ALLAHABAD, November 25.

LONDON, November 24th.—The Russian army is said to be resenting the peace overtures made by the Maximist Government and there is likely to be another fight. ("Pioneer" Special Cable.)

## Austrian Newspaper Comment.

LONDON, November 25.

AMSTERDAM.—The "Freidenkblatt" of Vienna states that peace with Russia would break down the Entente's war policy by exploding the British blockade.

## Russian Affairs.

LONDON, November 25.

PETROGRAD.—General Krylenko, the new Russian Generalissimo, is a subaltern.

The Peasants' Congress is transferring Mikhailoff from Petrograd, fearing the intervention of the Maximists.

Army committees at the front are making the initiative in the formation of a new Government representative of all socialists.

Mr. Trotsky announces the intention of publishing the Russian secret diplomatic correspondence which is in his possession.

## Italy

## Allies and the Vatican.

## A Serious Accusation.

LONDON, November 25.

The "Morning Post" accuses the Vatican of being a centre of disaffection and secretly in league with Austria. It says the time has come for the Allies to consider their position regarding the Vatican.

## The British Commands.

## Lieut-Gen. W. R. Marshall for Mesopotamia.

LONDON, November 25.

It is officially announced that General Pumer has been appointed to command the British forces in Italy and Lieut-General W. R. Marshall to command the forces in Mesopotamia.

## Enemy Thrusts Fail.

LONDON, November 25.

An Italian official communique says:—Powerful enemy thrusts between the Asiago Plateau and the Brenta failed. Our cannon shots threw into the river the enemy attempting to cross the Piave in boats. We repulsed an attack south of Lestinia in Albania.

## Attempts to Pierce Italian Lines.

## Enemy Efforts Checked.

LONDON, November 25.

An Italian semi-official communique, describing enemy attempts to break through between the Brenta and the Piave on the 21st and 22nd November, says:—Most of the enemy masses on Thursday existed pressure in the Tomba and Montefenera sector. Six Austrian and German regiments were attempting to encircle our right wing and dislodge the Italians from the right bank of the Piave. The struggle was violent until night and continued with varying fortunes with attacks and counter-attacks. The enemy's losses have been more severe than ours. Prisoners state that the enemy was surprised at the vehemence of our counter-attacks.

## Italians' Desperate Defence

## Splendid Work of Alpini.

LONDON, November 25.

Reuter's correspondent at the Italian headquarters says:—To-day Mount Grappa represents what Mount Pasubio did in May 1st, 1916. Alpini surpassed themselves by preventing the enemy from breaking through. The latter employed numerous devices. They stole over to the Italian positions in Italian uniforms. Numbers of such prisoners have been shot instantly. Troops are now desperately defending the last barrier protecting the flank and rear of the Italian lines on the right bank of the Piave, namely Tomba and Montefenera Mountains. Behind them are hills, but they are dominated by Montefenera. Whatever happens, Hoetzboorff has been held up here a fortnight, whereas he boasted he could break through in two days.

## Great Britain

## Gripping the Enemy.

## Mr. Lloyd George's Speech.

LONDON, November 25.

Receiving a representative Deputation of employees and workmen of Shipbuilding Trades who submitted joint suggestions for securing the greatest possible output of new ships, Mr. Lloyd George said: This is quite a unique deputation and may well mark a very important step forward in the industrial relations in this country. It is one of the most encouraging features of the prosecution of the war, because without good understanding between the employers and workmen the prosecution of the war becomes very difficult. It is a matter for considerable gratification that a desire should be expressed by employers and workmen for the establishment of a sane body, representative of both, which shall be an efficient instrument in settling all the difficulties and disputes. I hope this is the beginning of very big things in the way of getting better, more complete and more permanent understanding between the employers and workmen in the vital industries of the country. We are fighting for our lives. We have a terrible struggle on land before us, but if we are secure on seas the enemy cannot escape us. We have got them in a deadly grip and knowing the character of the people of this country as I do I say they do not let go once they have started. Germany is aware that

## Our Grip is Deadly

when once we begin and he is trying to unloosen it. He is attempting to get us at what, he considers, is the most vulnerable point, namely our communications on the seas. He will not succeed. Mr. Lloyd George concluding referred to the great victories which our gallant fellows are winning not merely here but far away in that great historic land, where Europe has poured so much of its blood for centuries.

## Home Rule for India League.

## London Office Searched by Police.

LONDON, November 25.

Replying in the House of Commons to Major Wedgwood Sir George Cave, Home Secretary, stated that the London Office of the Home Rule for India League was searched by the police on October 3rd for copies of a book containing statements encouraging sedition and assassination. The papers seized were being

## TELEGRAMS.

examined. He was not at present prepared to express any opinion upon the aims and methods of the League or whether criminal proceedings were likely to be taken. The book in question was one to which Major Wedgwood wrote a preface. Sir George Cave deeply regretted that Major Wedgwood had made himself responsible for the book.

## Shipbuilding Council Formed.

LONDON, November 25.

The Admiralty announces the formation of a Shipbuilding Council under the chairmanship of the Admiralty Controller. The Council differs from the Shipbuilding Advisory Committee by the inclusion of naval shipbuilding. All members of the Advisory Committee have consented to join the Council.

## Disabled I. A. Officers.

## Application of Royal Warrant.

LONDON, November 25.

In the House of Commons, Mr. Fisher stated that part one of the Royal Warrant of August 1st, if and when it applied to officers of the Indian Army, would extend to all cases arising from the present war and would have effect from April 1st, 1917. The Secretary of State was doing all he could to arrive at a speedy settlement of the question, which was not altogether simple owing to the difference in conditions of service of Indian Army officers and the liability of Imperial revenues to bear the excess charges of Indian expeditionary forces. The Secretary of State's general view was that Indian Army officers disabled in the war should not be less favourably treated in respect of pensions than officers of the British Army.

## Wine and Beer.

## Lord Rhondda's Hopes.

LONDON, November 25.

The Press Bureau says that Lord Rhondda, announcing the release of the same quantity of wine from bond as in 1916, hopes that all who are able to afford wine will refrain from drinking beer, the production of which is strictly limited with a view to conserving supplies of grain and sugar. The Cabinet is anxious to check the increased demand for spirits and bring a larger proportion of beer within the reach of the workers.

## The New Air Service.

## Its Development after the War.

LAHORE, November 25.

LONDON, November 24th.—The new air service is likely to develop on broad lines for civil, commercial, and postal use after the war. The whole subject is under discussion by experts.—("C. and M. Gazette" special cable.)

## British Missionaries to U. S. A.

## Honoured.

LONDON, November 25.

The Press Bureau states that an Earlom has been bestowed on Lord Reading and a Viscountcy on Lord Northcliffe.

## America

## Fate of a Submarine.

## Sunk by an American Destroyer.

LONDON, November 25.

WASHINGTON.—It is officially announced that a patrolling destroyer having sighted a periscope proceeded at full speed and dropped a depth charge on the submarine's course. The submarine, obviously damaged, rose to the surface and, circling, the destroyer opened fire, which was not returned. The destroyer tried to tow the submarine, but it sank.

WASHINGTON.—It is officially announced that from the German submarine the sinking of which has already been reported forty of the crew were captured, one was drowned and one died of wounds. The Germans sank the submarine after its capture by opening the valves.

## War Board Takes Over Railways.

LONDON, November 25.

WASHINGTON.—The War Board has decided to operate all railway lines east of Chicago. Trackage facilities for cars will be pooled regardless of ownership.

## Rapid Progress of U. S. War Measures.

LAHORE, November 26.

LONDON, November 24th.—America's war measures are making swift progress. Industries have been mobilised and are attaining a great output. Enemy subjects have been interned wholesale, and nobody of enemy origin has been left in responsible positions.—("C. & M. Gazette" special cable.)

## To Foment Rebellion in India.

## Trial of Conspirators at San Francisco.

LONDON, November 25.

SAN FRANCISCO.—Thirty-seven persons are being tried here for alleged conspiracy to foment a rebellion in India. Five others of the accused, Ernest Sukuona, Captain Russ now of the United States Army, Sicut Leonhause, a Buddhist priest, a woman named Marie, and Surandar Nathkar have been released at the request of Government counsel, who stated that an investigation had shown that it would be unjust and improper to try them. He also indicated that they might be called as Government witnesses.

# TELEGRAMS.

## Irish Americans Arrested.

### Serious Charges.

LONDON, November 25. NEW YORK: Jeremiah O'Leary, President of the American Irish Society, has been indicted on a charge of violating the Espionage Act and the Postal Laws. Thomas O'Donoghue has been arrested at the instance of the British Consul-General charged with the murder of two policemen during the Sinn Féin revolt in Ireland.

## General

### Bread Famine in Vienna.

LONDON, November 25. ZURICH.—A bread famine threatens Vienna. A communique posted outside the Town Hall in Vienna states that both Rumanian and more harvests are below expectations and have failed to meet the demands. The communique adds that negotiations for a supply of corn from Hungary are at a standstill owing to a counter-demand for cash.

### Advance in E. Africa Continued.

#### Many Enemy Captured.

LONDON, November 25. An East African official communique says:—We entered the Bikaner-Kitangari Valley, and also Newala. A small force gallantly engaged a superior enemy south-west of Liwale. We have captured 183 Germans and 192 Askaris in these operations.

### Blockade Minister Resigns.

LONDON, November 25. PARIS. M. Jonnard, Minister of Blockade, has resigned owing to ill health.

### Extension of Submarine Zone.

#### German Anticipations.

LONDON, November 25. AMSTERDAM. German newspapers anticipate great results from the extension of submarine zone which they describe as an answer to "the foolhardy utterance of Mr. Lloyd-George that he is no longer afraid of the submarine menace."

The Dutch press fears that the extension will entirely isolate Holland on the West and ruin her fisheries.

### Rumanians Repulse Fraternisers.

LONDON, November 25. A Rumanian communique, dated the 21st instant, says that attempted fraternisation by the enemy was repulsed by rifle fire.

## Western Front

### Naval Aerial Success.

#### Enemy Aircraft Felled.

LONDON, November 25. The Admiralty says:—Fighter patrols yesterday probably destroyed two enemy aircraft and drove down another. We destroyed enemy machines on the 20th. All ours returned.

### 10 Villages & 50 Square Miles Taken.

LONDON, November 25. Reuter's correspondent at headquarters reviewing the battle points out that the fact that Tuesday's advance was greater than the bare necessitated widening latter by bombing various Hindenburg lines. This was entrusted to Ulstermen who forced their way three miles northward against continuous opposition. Altogether British in two days overran forty square miles of new country and recaptured ten villages. Canal de Lescant, sixty feet wide, was the great obstacle behind the Hindenburg line, yet we leaped over it and are now two miles from Cambrai. A half built line of trenches intervened here and the Germans have massed many guns, but it seems immaterial whether we attack Cambrai or not. It is now worthless as enemy base, since communications with it are commanded.

### British Initiative and Italian Resistance.

LONDON, November 25. PARIS.—A semi-official statement says:—Fighting yesterday was the fiercest in the angle between Cambrai, Marquion and Cambrai-Espagne roads, where the British advance is recognised as most dangerous by Germans. British further east between Moeuvres and Quenast formed the ridge giving most extensive observation over enemy lines and they also advanced in the victory of Bullecourt. Initiative remains entirely with the British notwithstanding desperate enemy efforts to arrest their continuous methodical progress.

Position in Italy is becoming settled. Austro-German enveloping movement in mountain has been definitely stopped and Italian resistance on the Piave is unshakable.

### Weather Hinders Aerial Operations.

LONDON, November 25. A communique from F. M. Sir Douglas Haig regarding aviation says:—The weather on Thursday prevented all flying except at a very low altitude. Our aeroplanes actively bombed and machine-gunned troops and transport on the road in the neighbourhood of Cambrai. A number of fights took place with the enemy's low-flying machines. Three hostile machines were brought down in flames. Five of ours are missing.

### British Line Advanced.

LONDON, November 25. A British communique says: We advanced our line south-east of Ypres. We repulsed an attempted raid north-west of Pontruet north west of St. Quentin, and south of Neuve Chapelle. The position south-west of Cambrai is unchanged.

### Cambrai Battle Renewed.

#### Operations Developing Satisfactorily.

LONDON, November 25. Last night's British communique says: Operations continued to-day against the enemy's positions westward of Cambrai, and the latest reports state that the operations are developing satisfactorily. Hostile artillery is very active in the neighbourhood of Passchendaele.

### Further British Gains.

LONDON, November 25. F. M. Sir Douglas Haig's communique this afternoon says:—We successfully conducted operations yesterday west of Cambrai. After severe fighting, in which the enemy offered stubborn resistance, we stormed important and dominating high ground about Bourlon Wood. To the east of Bourlon Wood some progress was made in the neighbourhood of Fontaine Notre-Dame. To the west of Bourlon Wood we further progressed along the Hindenburg Line astride the Canal du Nord in the neighbourhood of Moeuvres. Further west between Moeuvres and Quenast, the London Scottish captured an important spur giving observation over the Hindenburg Line to the north and west. In the neighbourhood of bullecourt we gained further ground during light time, capturing a strong point with guns and prisoners. The number of prisoners taken yesterday has not yet been ascertained. Since the 20th instant we have captured over a hundred guns including several heavy guns up to eight inch.

### Fierce Fighting Near Bourlon Wood.

#### Ground Lost and Regained.

LONDON, November 25. F. M. Sir Douglas Haig's communique to-night reports fierce fighting in the neighbourhood of Bourlon Wood. The enemy has been making several determined attempts with fresh troops to regain possession of the high ground. A strong attack in the morning compelled us to give ground slightly in this area, but we counter-attacked later and re-established our former line.

We improved our positions in the neighbourhood of Bantux, capturing several prisoners. Hostile artillery has been active at Passchendaele. Aeroplanes co-operated with the infantry and also attacked reinforcements and transport and bombed important railway stations where rolling stock was collected and detraining was in progress. Australian squadrons participated. The enemy's aeroplanes were more active, attacking our bombing and low flying machines. We brought down six hostile aeroplanes. Nine of ours are missing.

### New British Line Defined.

#### Heroic Work in Consolidating Positions.

LONDON, November 25. Reuter's correspondent at headquarters, wiring to-day, says:—During the last twenty-four hours the chief activity has been behind the lines where heroic work is being done by transport and engineers and artillery. Engineers are catching up with the rapidity of our rush into enemy territory. We fell back at Fontaine, because the occupation of that point, which is completely dominated from the heights of Bourlon to the west on one side and exposed to enemy fire from across the canal on the other side, made a salient which could not be held until a general advance took place on either side. The enemy strongly attacked it yesterday afternoon, and threatened by enfilade fire from both sides we fell back to conform to the general line. Left of this point we pushed on in the hamlet of Anneux-Chapelle north of Anneux on the Cambrai road due south of the middle of Bourlon Wood. Further to the left, we pushed into the southern portion of Moeuvres, and again to the left. After sharp fighting this morning, we forced our way into Dapole Wood, fifteen hundred yards south of Ginchy. A formal line has been established through these points striking the Canal de L'Escaut north of Novelles, and this is being held while guns and supplies are being brought up. No material change has occurred on the extreme right in the Crevecoeur region. The weather is still bad, but we are now catching glimpses of the sun between the showers, and German aeroplanes have made their first appearance over the battle area. They attempted to fly low over our lines until they were driven off by our machines which still hold practically complete supremacy here.

### The Present Fighting.

#### Possibility of Surprise Eliminated.

LONDON, November 25. Reuter's correspondent at headquarters in a despatch, dated the 23rd, says:—No further advance is reported to-day, though fighting is going on with heavy rifle and machine-gun fire in the neighbourhood of Moeuvres and Bourlon Wood, which probably signifies activity on our part. The Germans have been rushing up men and guns in this area, and anything like a surprise is now possible. What we get now will be got by hard fighting. The Germans are also hurrying on guns in the neighbourhood of Cambrai. The weather has improved, but is still too bad for good aeroplaning.

### Steady British Advance.

#### Tanks and Infantry Co-operating.

LONDON, November 26. Reuter's correspondent at Headquarters' telegraphs this afternoon:—Very hard fighting is proceeding on the left front of our advance in the region of Moeuvres, Bourlon Wood and Fontaine, where the Germans have hurried up large quantities of new troops and guns. Despite all

the enemy's attempts to hold us, we have continued to push forward. With their new troops, the Germans have flung several heavy counter-attacks against us, of which three in the Fontaine and Bourlon Wood area were pushed with great determination, but all have been broken up and, as each attack receded, we crept on again, infantry and tanks together, and by degrees we are our way into the great Wood and up the slopes on which it stands. By early in the afternoon yesterday, we had penetrated well into the middle of the Wood and with continual hand-to-hand fighting and skirmishing in the Wood, in which the tanks rendered noble assistance, we continued pushing through, until by evening some of our men had gone clean through it. Whether the whole of the Wood rests in our hands cannot be ascertained. The Wood was not only protected and formidably fortified, with well "camouflaged" trenches, but full of machine-guns and strong posts. We have again broken further along the Hindenburg Line, west of Moeuvres, again enlarging the base of our wedge into the German defences to the northward. In Moeuvres, where we were on the southern edge of the village yesterday morning, street fighting of great ferocity has been in progress, the enemy continually bringing up new waves of men only to be thrown back every time. Even fiercer at times was the struggle around Fontaine, which hapless village is now in flames. After we evacuated it on the previous day, the Germans pushed in and mined houses, mounting machine guns and firing from windows. Fontaine is absolutely commanded from both flanks and our posts encircle it on three sides.

### The Advance on Cambrai.

#### Battle Continues Fiercely.

LONDON, November 25. PARIS.—A semi-official statement says:—In spite of the apparent lull on the British front the battle continues fiercely from Flanders to St. Quentin, especially on the Cambrai front, where the British are consolidating their positions and resisting fierce counter-attacks.

### Allies Upset Enemy's Plans.

The Germans cannot repair the breach in the Hindenburg Line except with numerous hastily collected reserve troops. Thus the British have upset the plans to crush Italy. British and French commanders have retained the initiative of manœuvre which is an immense advantage.

### The Tanks' Performance.

#### Remarkable Advances.

LONDON, November 25. Details of the participation of the tanks increase the brilliance of their performance. The order given to their commanders before the advance was "The chance for which the Tank Corps has so long waited has at length come." There is no doubt of the use that the Corps made of the chance. After crushing the wire and clearing out trenches the "Tanks" seem to have vied with one another in seeing who could go farthest in a dangerous place. "Tanks" showed indeed that under favourable conditions they can do more than was ever claimed for them. Two battalions got through the Hindenburg Line on the first morning, and only one man was wounded. In each part of the battlefield I went over next morning. I did not see a single British dead. All this was due to the "Tanks". The distances covered by the troops on the first day was extraordinary. The West Riding Troops advanced seven thousand yards, at least a thousand yards farther than any infantry had gone in attacking entrenched positions in this war. They took big machineguns and a thousand prisoners.

### Notable Work by Ulstermen.

The performance of Ulstermen on the left flank was notable. They were not assisted by "Tanks" and could not make a frontal advance over trenches, but had to comb their way along trenches to the left of the main attack. They thus in one day covered a distance of four thousand yards against the Germans' strongly holding trenches and real fortresses in some places, but nothing stopped the Ulstermen except when they ran out of bombs and had to wait for supplies. In the village of Graincourt there were large underground workings and suites of luxurious dugouts. When we attacked the famous tunnel trench we knew it had been mined, but fortunately the mine connections were detected in the nick of time and the wires were cut.

### Refugees on German Harshness.

Refugees from villages dwell on the harshness of the Germans, especially officers, who even plundered and stole the supplies of the American Relief Commission after they had stripped the inhabitants of everything eatable and drinkable. Many refugees were wretched sights.

### Cambrai and Flanders.

#### A German Comment.

LONDON, November 25. AMSTERDAM.—The "Lokal Anzeiger" says from one hundred and fifty to two hundred "Tanks" were employed in the British attack. It declares that is abortive offensive will not divert German attention from Flanders, where the British are certain to renew their efforts to get rid of the dangerous submarine bases.

### Effect on French Army.

#### Special Influence on Italian Defences.

LONDON, November 25th.—The general situation has been improved by Sir Douglas Haig's attack and there is a wonderful feeling of enthusiasm along the French line owing to the defeat of the Germans even when holding the strongest position known in history. The effect in Italy is described as electrical the station of the troops being great, resulting in the further holding of the enemy. The attack on Venice is still a cause of anxiety, but German successes are now fewer, the Italian defence stoutly offering.

Sir Douglas Haig's success stampeded a German concentration in Flanders. Railways became choked and roads blocked the troops asking for reinforcements.



# TELEGRAMS.

## Artillery Activity.

LONDON, November 23.

A French communique says:—There was reciprocal artillery in the region of Juviscourt and Upper Alsace in the sector of Seppoy and Largetzen.

LONDON, November 26.

Last night's French communique reported intense artillery activity on the right of Meuse in the region of Bezonvaux and intermittent cannonade on the rest of the front.

## Dunkirk Bombarded.

LONDON, November 25.

A French communique states that an aeroplane bombarded Dunkirk last night. There were no casualties and the damage was insignificant.

## Palestine Front

### Advance on Jerusalem.

#### Site of Ancient Mizush Stormed.

#### Troops Now Hold Beitun-el-Fok.

LONDON, November 25.

An official communique from Palestine says: We stormed on Wednesday the Nebiawil Ridge, which is the site of the ancient Mizush, five thousand yards west of the Jerusalem-Nabulus road, and beat off repeated counter-attacks.

The enemy bombarded the Mosque containing the traditional tomb of the Prophet Samuel, which we had carefully avoided. Our mounted troops, which approached Beitunia on Wednesday, were forced back by a strong counter-attack. We are now holding Beitun-el-Foka. The weather is bright and cold. Monday's successful action west of Kurjet-el-Enab was due to the gallantry of the Somerset, Wiltshire and Gurkha regiments.

## Jerusalem to be Abandoned.

### Reason for Turkish Retreat.

LONDON, November 25.

The "NORDDEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG" forecasts the abandonment of Jerusalem. It says the loss of the historic city will be painful, but militarily it is of no importance.

The "Berliner Tageblatt" attributes the Turkish retreat from Jerusa mainly to the British fleet with guns of twenty five miles range.

## Turkish Post Captured.

LONDON, November 25.

ADEN.—A communique says we captured the Turkish post of Jabir fifteen miles northward of Aden. Losses were inflicted and defences destroyed.

## Employment of British Prisoners.

LONDON, November 25.

In the House of Commons, Mr. Hope stated that it was reported that a majority of able-bodied prisoners-of-war in Turkey were working on the Bagdad Railway east of Aleppo, under the German Construction Company, who might be supposed to have an interest in keeping them healthy and with whom the Netherlands Minister in Constantinople had made arrangements for their benefit.

## INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

## Delhi

### War Cable to the Viceroy.

DELHI, November 25.

His Excellency the Viceroy has received the following telegram dated the 23rd instant from the Secretary of State for India:—

The British by a surprise attack and by using Tanks followed up first infantry and then by cavalry, have broken through the Hindenburg line south west of Cambrai to a depth of five miles, and captured over 8,000 prisoners and many guns. Owing to the fact that no preliminary bombardment took place the enemy had no warning of the impending attack, and Tanks alone were used for breaking down the wire entanglement. The use of "Tanks" was thus amply demonstrated, and the whole operation has shown that the Germans cannot afford to neglect the defence of any portion of their line. The British line is now only two miles from Cambrai, and the villages Havrincourt, Maroing, Mesnieres, Noyelles, Cantain, Anneux, Moeuvres, have all been captured. Fontaine Notre Dame was also captured, but lost again. The British new positions have now been consolidated, and railways and roads are being rapidly constructed.

The Germans made another attack in the Verdun region, but were repulsed.

The French made a successful attack on the Aisne front, securing all their objectives and capturing 175 prisoners.

Very severe fighting is taking place on the Italian front in the mountainous country between the rivers Brenta and Piave, down which valleys the enemy are trying to débouch into the plain behind the Piave line. The enemy have made a slight advance, but the Italian resistance is daily strengthening.

The British have advanced to within five miles of Jerusalem to the north-west.

The position in Russia continues disturbed. The counter-revolution is unable to establish itself.

The number of ships sunk by submarines has increased. 2,531 vessels of all nationalities arrived and 2,463 left British ports, 10 British vessels over and 7 under 1,600 tons were sunk.

## Salt Prices and Supply.

### Local Government Depots Suggested.

DELHI, November 25.

The Government of India have had under consideration the position which has arisen owing to the increasing number of indents largely due to the activities of speculators which have, for some months past, been received for salt from the various Northern India salt sources. Strenuous efforts are being made by the installation of additional plant in the Mayo Mines, the improvement of the methods of clearance, the construction of new pans in the Sambhar Lake and of additional railway sidings to increase the output and ensure more rapid distribution. In spite however of the action taken the accumulated mass of indents can only be cleared after a delay of at least a year. In these circumstances the Government of India have decided that it is inadvisable that the Salt Department should accept for the present further indents for salt, and instructions stopping the receipt of indents have already been issued to treasuries, post offices and other places authorised to receive them, as the indents now on hand are more than sufficient to occupy the Salt Department's whole energies for many months to come. This temporary stoppage of indenting will cause no inconvenience to the legitimate trade in salt. The Government of India have observed with much concern the high prices ruling for salt and in order to meet this difficulty so far as may be possible the Government propose to take advantage of the power which is vested in them of giving priority of supply to the indents of every local authority and they are inviting the various Local Governments to adopt the course taken by the Government of the Punjab last year of opening Government or Municipal Depots for the sale of salt. These depots, if and when opened, will as above stated have the right of supplies of salt from the salt sources in priority to the existing indents.

## Calcutta

### A Railway Robbery.

#### I. C. S. Officer's Wife Drugged and Robbed

CALCUTTA, November 25.

The "Englishman" to-day gives the following details of a Railway passenger robbery near Chapra on the B. and N. W. Railway. Mrs. Jackson, wife of Mr. F. E. Jackson, I. C. S., (posted to Lonajay Deputy Commissioner) was in a first class compartment alone, her husband with some other men being in another compartment. Three or four stations from Chapra she felt some irritating stuff on her face, which she took for fine sand or dust and put a sheet over her face. She did not remember anything more till cold air from the open door awakened her. She got up and finding the door open looked for her bags. All were missing. She pulled the cord without result, and then ran into the bathroom, where she found the bags cut open and the contents scattered about, everything of value being removed; also Mr. Jackson's despatch box. The bags contained some 360 rupees in gold and silver, some good jewels, and many silver articles. The police believe Mrs. Jackson had been drugged with some powder. There was no policeman on the train, and no catch inside the door which opened outwards. The cord was so stiff as to be quite useless.

## Punjab

### First American Cotton Auction.

LAHORE, November 25.

The first auction of American cotton held by the Agricultural Department, Punjab, this season took place at Montgomery on the 22nd instant. In addition to the local purchasers buyers from Nagpur, and Karachi were present. About 300 tons of cotton were sold and the prices realised were quite satisfactory. The best lot consisting of pure cotton fetched Rs. 18-10-0 per maund. The biggest lot of about 120 tons which contained a mixture up to 1 per cent. with country cotton was sold for Rs. 17-14 per maund. Country cotton was selling on the rate of sale at Rs. 15 per maund.

## Anniversary Celebrations in Punjab.

LAHORE, November 25.

Laure during the current week had been witnessing celebrations of anniversaries of various religious societies. The first was the anniversary celebration of the Punjab Brahmo Samaj in which Their Highnesses the Maharani Dowager of Cooh Behar and the Maharani of Mayurbhanj, daughters of Keshab chandra Sen, the great Brahmo reformer took active part holding religious symposiums or Kathas, conducting divine service and delivering sermons. Their Highnesses will be entertained to-morrow by the local branch of the Bharat Stree Mahamandal of which Mrs. Ramsaran Das, wife of the Hon'ble Rai Ramsaran Das, C. I. E., is president.

Anniversaries of various sections of Arva Samaj are going on and appeals being made for various educational institutions under their control.

A couple of notable marriages also took place, the son of the Justice Shah Din being married to the daughter of the Hon'ble Mahomed Shafe, while the son of the Hon'ble Mahomed Shafe was married to Justice Shah Din's daughter. The bridegrooms are both Barristers while the brides are both well educated, Miss Shah Din being an under graduate.

His Honour the Lieutenant-Governor this evening opened the new building of the society for promotion of scientific knowledge which has been erected by public subscription and in doing so expressed the hope that it would be a temple of science to propagate useful knowledge throughout the province.

Professor Radha Kamal Makerji, University lecturer on Indian economics, Calcutta and Punjab delivered a course of lectures on Indian economics under the presidency of the Hon'ble Maynard, Vice Chancellor, the Punjab University, in which he laid emphasis on the sociological view of industry and said that economic situation can be saved in conserving and developing communal sense, habits and institutions in adaptation to the complex economic needs of to-day.

## Burma

### Japanese Steamer Missing.

#### The "Hitachi-Maru."

RANGOON, November 25.

A telegram has been received from Messrs. Brown and Company Limited, to the effect that the steamer "Hitachi-Maru" is missing between Colombo and Delegoa Bay. The steamer left Colombo for South Africa on the 23rd September.

On the 7th November at a meeting certain Mahomedans of Rangoon decided to send a deputation of 12 members to Calcutta to present a petition to the Secretary of State in respect of Home Rule. Since then 10 persons on the deputation decided not to act on the deputation as they had not been consulted in the matter.

## United Provinces

### Dreadful Tragedy at Mussoorie.

#### Headmaster of School and Wife Murdered.

MUSSOORIE, November 25.

A dreadful tragedy was discovered this morning, when Mr. Fenmore, Headmaster of Oakgrove School, and his wife were found shot dead. No further particulars are yet available.

## South India

### Public Affairs and Missionaries.

COONOR, November 25.

An open letter has been sent by the National Missionary Council on the present political situation in India and states that at a time when the situation of the public affairs in this country gives occasion for great anxiety, the Council respectfully asks the missionaries in India to make the public affairs of the country a subject of the most earnest prayer that God may give to our rulers wisdom and strength and to all who take part in political deliberations a spirit of calmness and reasonableness and a single eye to the better government of this country in the interest of all its inhabitants both the great and the small the powerful and the weak the educated and the ignorant.

"It is as much an idea of good government to provide to every one of its subjects the opportunity for the development of his personality as it is to provide for the whole body politic the blessings of order peace and justice."

"Among the responsibilities which draw out the best of man powers is responsibility to his nation for its good government. Accordingly one result of our work will be to make men fit for, as well as desirous of, taking their share in the burden of responsibility for their country's welfare. We ask our brethren to fix their eyes steadily on this implication of one of the most fundamental elements of our teaching."

## THE LATEST NEWS.

—10:—

LONDON, November 25.

War office announces that a bronze star without clasp with red white and blue riband when proved claims are approved by army council be granted to all officers and men of British and Indian forces including civilian doctors and nurses who were actually in France or Belgium on the establishment of a unit of British expeditionary forces between 5th August 1914 and night of 22-23 November 1914.

British communique says fighting in and about Courlon wood continued yesterday afternoon and night with great stubbornness on both sides enemy counter-attacking (counter-attacking) several times. Strong hostile counter-attacks on Friday night forced us back from Bourlon village which we had entered during our first advance. Further eastward powerful enemy attack pressed us back a short distance on hill in Bourlon wood. Our counter-attack however later in morning drove enemy from hill and before midday our line was reestablished on northern edge of Bourlon wood. Fighting continued during afternoon and at dusk enemy again attacked with strong forces from northeast forcing us back slightly in northeastern corner of wood. We again attacked early in night and rendered Bourlon village capturing it after fierce struggle parties of enemy offering obstinate resistance at strong points in village. We however took possession of village and practically whole of Bourlon wood including all high ground within it. English Welsh and Scottish troops assisted by dismounted cavalry displayed utmost courage and tenacity both in attack and defence.

French afternoon communique says:—After violent bombardment Germans made partial attacks at various points on right of Meuse especially north of Hill 344 where lively grenade fight ended in our favour. Enemy sustained appreciable losses with no result. We took prisoners, our fire prevented enemy from reaching our lines in Be-aumont and Chaume wood.

French evening communique says there was reciprocal cannonading north of Chemih-des-Dames and north west of Rheims. After short artillery preparation we carried out a small operation north of hill 344 on right bank of Meuse in spite of wind and rainstorm on front of 3 1/2 kilometres between Samogneux and region south of Anglemont form. Our troops brilliantly carried first and second enemy lines also deep dogouts on southern slopes of Bois des courses ravine. Eight hundred prisoners have so far been counted.

Italian communique says we again repulsed furious attacks and successfully counter-attacked at Melette, we captured two machinegun positions.



# విజయవాడ నంగమము

(ప్రతిపదిక)

భాగము

బహుమానములు.

లండను, నవంబరు 23:— వార్తా సంఘము వారిట్లు ప్రకటించుచున్నార: రీడింగు ప్రభువుగారికి “ఎరల్” విరుదమును, నార్తక్తి ప్రభువుగారికి “వైకాంటు” విరుదము మొనగబడెను.

నౌకా నిర్మాణసంఘము.

లండను, నవంబరు 24:— నావికాధికారులట్లు ప్రకటించుచున్నార: “ఆడిటర్ల కంట్రాక్టుల” గారి యాజమాన్యమున నౌకా నిర్మాణసంఘము మొకటి నెలకొల్పబడెనని నావికాధికారులు ప్రకటించుచున్నారు. సలహా సంఘములంతటను సంఘముని జేర ననుమతించిరి.

నారాయణ అమ్మకము.

లండను, నవంబరు 24:— వార్తా సంఘము వారిట్లు తెలుపుచున్నార: 1916-వ సంవత్సరమున దెంతి నారాయణ (వైను) నిమ్మ నిర్మయింప బడినో ఈ సంవత్సరమునంత నారాయణే యమ్మకుట నిర్మయింపబడినది గావున నారాయణ వాడుకొనగలవారు “వియరు” కొనుట మానివేయ వలసినదనియు “వియరు” చాలతక్కువగా మూత్రమే సిద్ధము చేయబడుచున్నదనియు, పేదవారి కందటికి నది యందుబడి యగుటకు భరితులు వారి కొనకుండురు గాక యనియు రొంథా ప్రభువుగారు ప్రకటించిరి. చక్కెరచేయు నిమిత్తము “వియరు” చాలవరకు నిలువచేయబడు చున్నది.

క్రొత్త వైమానిక వ్యయము.

లండను, నవంబరు 23:— క్రొత్త వైమానిక శాఖ యుద్ధానందము సివిలు పనులకును, వాణిజ్యపు పనులకును, తపాలా పనులకును సుపయోగింపబడు రీతి నిర్వహింపబడుచున్నది. అనుభవజ్ఞు లీ సంగతి నంతటిని తర్కించుచున్నారు.

ప్రాము

వైమానిక విజయములు.

లండను, నవంబరు 24:— నావికాధికారులట్లు ప్రకటించుచున్నార:— యుద్ధము సునరించు సంగతుక విమానములు నిన్నటిదినము శత్రువిమానముల రెండింటిని నాశనము చేసినవి. ఒకదాని క్రిందికి తరిమివైచినవి. 20-వ తేదీని గూడ మేము కొన్ని శత్రువిమానముల నాశనము చేసితిమి. మావిమానములు సురక్షితముగ మరలినవి.

టాంకుబండ్ల ప్రతిభ.

లండను, నవంబరు 24:— హేగు గారి విజయము టాంకు బండ్లచర్య వివరములబట్టి మరింత ప్రకాశవంతమయ్యెను. “టాంకు బండ్లంతకాలము వేచియుండిన యవకాశ మిప్పుడు” సందర్భమయ్యెడికి పూర్వమున నేనా నాయకుల కాజ్ఞ యయ్యెను. అవకాశమును టాంకుబండ్లు ప్రశంస నీయముగ వినియోగపరచినవి. ముంద్ల కంచెలను ఖండించి కంక్షములనుండి శత్రు సైనికులు వెడలించి టాంకులదశము; ప్రమాదకరమగు ప్రదేశములయం దేబండి ముందుబోవునో చూతమన తీరుగ ముందునకుబోవ నారంభించెను. మొదటిగా దుదయమున రెండు పటాలములు హిందెను జగ్గ పంక్తిని దాటినవి. దశములలో మొక్క సైనికుడుమాత్రము గాయపడెను. యవకాశి యుదయమున యుద్ధధూమి యురెయు గ్రుమ్ముకొని గాని అంగుసైనికు డొక్కఁడును హతినొంది బడినాడలేదు. ఇది గుంతయు టాంకుబండ్ల మూలమున సంభవించి యున్నది.

విమానములు బాంబులు వేయుట.

క్రిందటి గురువారమునాడు వాయుభార మేమియు బాగులేకుండుట వలన విమానములు మీదికెగుర లేక పోయినను క్రిందినుండియే అనేకశత్రు ఫిరంగిదశములు మీదను, కేంద్రబ్రాయి సమీపమునందలి రోడ్డుమీదను అంగువిమానములు బాంబుల వేసినవని సర్ డగ్లసు హేగుగారు ప్రకటించుచున్నారు.

వైద్యశాలల నెనుక భాగపు చర్య.

అంగువిమానముల వాయుచుండ లాభింపజేయు.

లండను, నవంబరు 23:— ప్రధాన స్థానముల నుండి రైటరు విలేజుకు డిల్లు తెలియజేయుచున్నాడు. గత 24 గంటలయందును పంక్తుల వెనుక భారకావ్యము లెన్నియో జరిగి యున్నవి. ఫిరంగిదశములు, ఇంజనీయర్లు, బ్రాహ్మసోల్ద బండ్లు మున్నగు వాని పరాక్రమము కొనియాడ దగియున్నది. ఫాంటెయిను యొద్ద మా వైద్యములు వెనుకకు తగ్గినవి. ఈ ప్రదేశము శత్రువులకు గురియై యున్నది. తత్కారణమున వైద్యములు భయపాద్యముల నుండియు ముందునకు వచ్చిన గాని, యీ ప్రదేశమును రక్షించుట నిష్ప్రసాద్యము. నిన్నటిదినమున వైద్యశాలమును బలముగ ముట్టడించిరి. కనుక వంక్తి యందలి తక్కిన భాగముల తోడ సమానముగ నుండ నాంగుదశములు వెనుకకు తగ్గినవి. ఫాంటెయినున కెడమ భాగమున వైద్యములు ఏ హ్యూసెయె గ్రామమువైకి నడచినవి. ఈ గ్రామము కేంద్రబ్రాయి రోడ్డుపై ఏళ్లు కుత్తరముగ నున్నది. చుట్టొంత చూడెను (ఎడమభాగమున) మూవర్సు దక్షిణభాగమున చొచ్చుకొనినవి. ఈ ప్రదేశమున కెకమభాగమున గిండికిదక్షిణమున నేటి యురయమున తీవ్రమగు యుద్ధము జరిగిన పిదప నాంగుసైన్యము డాబ్బోలు అరణ్యమున ప్రదేశించెను. ఈ ప్రదేశములన్నిటినుండ నొకపంక్తి యేర్పరపబడినది. వైద్యము లీ పంక్తిని రక్షించుచుండ, ఫిరంగులు గల్లులులు వెనుకనుండి తీసికొని రాబడుచున్నవి. కుడిభాగపు తుట్టు తుదిని క్రెవికోరు ప్రదేశమున నెట్టిమార్పును కలుగలేదు. వాతావరణస్థితి స్వస్థపడలేదు. జల్లులకునడుమ నప్పడప్పడు ఎండ గాయుచున్నది. జర్మనీవానిమానము లీ ప్రదేశమున కేతించినవి. శత్రువిమానము లిటుకులచ్చేయుట కిదియే ప్రభువును. మా పంక్తుల కతి సామీప్యమున విమానములు వాయుచుండలమున సంఘటన యత్నించెనుగాని మా యంత్రములు వీనిని తరిమి వేసెను. ఈ ప్రదేశమున నింకొకరు మా విమానములే వాయుచుండలాధిపత్యమును నింతవరకు కలిగియున్నవి.

జర్మనీవారి సైన్యములు

సహాయముల సంపుట

లండను, నవంబరు 24:— నిన్నటిదినమున ప్రధానస్థానములయందలి రైటరు విలేజుకు డిల్లు తెలియజేసెను:— మావరు, బోల్గాస్ అరణ్యప్రాంతములయందు యుద్ధము జరుగుచుండెను; గాని వైద్యములు ముందునకు సాగినట్లు తెలియరా లేదు. జర్మనీ గు రిపు డింగమునకు నివాయిలు, ఫిరంగులు మున్నగు వాని కల్పింపకతి బంపుచుండిరి. కాన యికవీరలవై నాకస్మిక్ముగబడుట కవకాశములేదు. భీకరముగ పోరాడెయి టుటవై ప్రదేశము నాక్రమింపవలసి వచ్చును. కేంద్రబ్రాయి పరిసరమునకు గూడ జర్మనీయు లతిత్వరితగతి ఫిరంగుల సంపుచుండిరి. వాతావరణస్థితి కొంతవరకు తేటపడినది గాని విమానములు సంచరించుట కింకను అవకాశము నొసగకయున్నది.

బ్రిటిషువారు ముందున కేగుట

లండను, నవంబరు 23:— బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. ఈ ప్రసూనది కాగ్నేయమున నుండుపంక్తిని మేము కొంచెము ముందునకు నడచితిమి. పాంటూయెట్టునకు వాయువునును, పెంటుక్యెంటునున కాగ్నేయమునను, నూనీచాపలి కీ దక్షిణమునను శత్రువు లొనరించినవాడులను మేము తరిమి వైచితిమి. కేంద్రబ్రాయికివై బులిభాగమున మా ప్రదేశమునందెట్టి మార్పులును గలుగలేదు.

కేంద్రబ్రాయి యుద్ధము.

లండను నవంబరు 24:— నిన్న రాత్రి బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించిరి. కేంద్రబ్రాయికి పశ్చిమ తలమునందున్న శత్రుప్రదేశములమీద నేటిదినము అనగ్గుందనములు చేయబడినవి. ఇటీవల వచ్చిన వార్తలనుబట్టి అనగ్గుందనములు సంతృప్తి కరములుగ వృద్ధిపొందుచున్నవని తెలియచున్నది. పాక్సెం డెయిలీ ప్రాంతమున శత్రువుల ఫిరంగి యుద్ధము చాల తీవ్రముగ నున్నది.

బ్రిటిషువారి లాభములు.

లండను, నవంబరు 24:— నేటి సాయంకాలము సర్ డగ్లసు హేగు గారిట్లు ప్రకటించిరి. కేంద్రబ్రాయికి పశ్చిమమున నిన్నటి దినము మేము విజయవంతముగ యుద్ధముల నొనరించితిమి. శత్రువులు గట్టిగ నిలువరించుటవలన కొంత సేవజనకం తీవ్ర యుద్ధము జరిగినప్పటికి బోల్గాస్ వనము చుట్టుప్రక్కల నాండు ప్రాముఖ్యములగు ఉన్నత స్థలముల మే మాక్రమించుకొంటిమి. బోల్గాస్ వనమునకు తూర్పున పాంటూసో ప్రదామీ ప్రాంతమున మే గుల్లి వృద్ధి నొందితిమి. బోల్గాస్ వనమునకు పశ్చిమమున హిందెబగ్గ పంక్తిను నరించి మేము మరింతముందున కరిగితిమి. పశ్చిమమున నింకను ఆకలిప్రదేశమున మాదశములు కొన్ని అతి ప్రాముఖ్య స్థలము నొకదాని బట్టుకొనినవి. దీనినండి హిందెను బగ్గ పంక్తి యందలి ఏర్పాటుల నన్నిటిని గాంచుటకు వీలగుచున్నది. రాత్రిసమయమున బుల్లికోరు ప్రాంతమున ననేక శత్రుసైనికులను తుపాకులను బట్టుకొనినవి. బలవత్తర ప్రదేశమునొకదాని నాక్రమించుకొంటిమి. 20 వ తేదీనుండి యిప్పుడికి నూరు కంటెనెట్లకు తుపాకులను బట్టుకొంటిమి. టైలీల నింకను పూర్తిగ లెక్కింపలేదు.

కేంద్రబ్రాయిమీదికి బోవుట.

ప్రాము, నవంబరు 24:— అధికారు లనధికారుముగ నిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. బ్రిటిషురంగమున అంతయు శాంతముగ నున్నట్లు గానించుచున్నను స్టాండర్సు మొదలు పెంటుక్యెంటువరకు భయంకరముగ యుద్ధము జరుగుచున్నది. అంగు ముఖ్యముగ కేంద్రబ్రాయిరంగమున జరుగు యుద్ధము మరియొ భయంకరముగ నున్నది. అచట బ్రిటిషువారు తమ స్థలముల బలపరచుకొనుచు భయంకరములగు ప్రతియుద్ధముల నిలువరించుచున్నారు.

శత్రువుల యెత్తుగడలు తలక్రిందుగ జేయబడుట.

మూలబలములలో ననేకముల నొక్కమారుగ నతిత్వరితగతిని తీసికొనివచ్చినగాని జర్మనులు హిందెబగ్గపంక్తి చీలికను మరలగప్పిపుచ్చ జాలరు. ఈ విధమున నిటలీ నణచి వేయవలయునని శత్రువు లెత్తిన యెత్తుగడల నన్నిటిని బ్రిటిషువారు తలక్రిందున జేసిరి.

కేంద్రబ్రాయి; స్టాండర్సు.

అమర్తర్డుము, నవంబరు 23:— “లోకలు ఎంజీక్షన్” పత్రికిట్లు వ్రాయుచున్నది. బ్రిటిషువారి యుద్ధమున 150 మొదలు 200 కరకు “టాంకు” బండ్ల సుపయోగించిరి. అయిన నీయవస్థుందనము జర్మనీయులు స్టాండర్సు యందుంచినదృష్టిని మరలించజాలరు. ఆపాయకరములగు జలాంతర్గామి స్థలముల నుండి తప్పించుకొనుటను బ్రిటిషువారు మరల తమ ప్రయత్నముల నారంభింతురనట నిశ్చయము.

డన్ కిర్క్ ముట్టడి.

లండను, నవంబరు 24:— పరామవారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు.— నిన్న రాత్రి ఒకవిమానము డన్ కిర్క్ ముట్టడించినది. మరణములు గలుగలేదు. నష్టము లతిస్వల్పము.

డన్ గురె విజయము, పరామవారిట్లు.

లండను, నవంబరు 23:— సర్ డగ్లసు హేగుగారి యుద్ధములన స్థితి యభివృద్ధి పొందినది. చరిత్రయందంతవరకు వినియోజుగని అత్యంత బలవత్తరమగు ప్రదేశమునందుండి జర్మను లొడింపబడినందులకు పరామ వైనికులందఱి కత్తెంతో త్యాగము గలిగెను. ఈ విజయము ఇటలీయం దద్బుతో త్యాగము నొసగెను. వెన్నిసుమీద జర్మను లొనరించిన యుద్ధమింకను భయమును గలిగించుచున్నది. అయిన జర్మను విజయములు చాల తగ్గిపోవుచున్నవి. ఇటలీయుల సంరక్షక శక్తి దినదినాభివృద్ధి నొందుచున్నది.

సర్ డగ్లసు హేగుగారి విజయము స్టాండర్సునందలి జర్మనుల కేంద్రీకృత బలమును శాపించినది. రెయిన్స్ చేసినవి. బాటలు ముట్టడింపబడినవి. ప్రతికూలమంది వైమానికవాడుల సునరించి.

ఫిరంగియుద్ధతీవ్రత.

లండను, నవంబరు 24:— పరామవారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు.— జూలింగోరు ప్రాంతమునందును, అప్పుర ఆత్సకులను, సిస్టాయిలారు గిట్టెను ముఖ్య ప్రదేశమునందును భయంకరముగ అన్యోన్యఫిరంగి యుద్ధము జరిగెను.

బోర్డోనువనసమీపమున మొరముగు పోరాటము

లండను, నవంబరు 24:—నర్త్ డగ్లసు పోగుగా రుకేటి రాత్రి యిట్లు ప్రకటించిరి. బోర్డో నావనసమీపమున భయంకర మగు యుద్ధము జరిగెను. ఉన్నత ఫలమును మరల స్వాధీనము పరచుకొనుటకు శత్రువులకే ప్రబల ప్రయత్నముల నొనరించిరి. ఉదయమున వారు గట్టిగా నెదిరింపగ నీ ప్రదేశమున మేము కొంత స్థలమును నిమగ్నములైన వారైతిమి. కాని మరల దాని ప్రతియుద్ధమునోచించు మా మునుపటిపంక్తిని యధారీ తిని మరల నొందితిమి.

వింట్యా నుమానమున మేము మా ప్రదేశముల బల పరచుకొంటిమి. ఆకాశమున ఖయిలను బట్టుకొంటిమి. పూర్వమున బిగ్గి శత్రువుల కుంగుయ్యుద్ధము తీవ్రముగ నుండెను. మానమును పరాత్పక్షములకు సహాయ మొనరించు టయే కాక శత్రువుల ముఖ ప్రాంతముల నెదిరించుచు ముఖ్యములగు రెయిల్వే స్టేషనుల మీది బొంబులను వేసినవి. రెయిలు బండ్లను కిక్కురింపజేసి రిప్పించుటయు జరుగుచున్నది. ఉన్నతమున నిగ్గులను కొంతభాగమున కేసినవి. బాంబులను నెయిల్వేయు, క్రొవరు నెయిల్వేయు మామ మానముల నెదిరించుచు శత్రువుల నులుగ వేర్వేరు ప్రయత్నములను చేయుచుండినవి. శత్రువులముల నొందిన మేము నేల గూల్చుతిమి. మా విమానములు తొమ్మిది గన్వించుచున్నవి.

బ్రిటిషు పురోగమనము

లండను, నవంబరు 24:—ప్రధాన కార్యాలయము వద్ద నున్న రైటరువారి విలేజుకు డిల్లు ప్రాయమున్నాడు.— మాపురోగమనపు ఎడమ ప్రక్క నున్న మూలినెను, బోర్డి యను వాని, ఫాంట్లెయి నీ ప్రదేశములందు భయంకరముగ యుద్ధము జరుగుచున్నది. ఆ ప్రదేశములకు జన్మకు లనేక క్రొత్త కిరంగులను వైకుంఠము తీసికొనిపోయిరి. ముమ్మడివా రించుటకు శత్రువులు విశేష ప్రయత్నముల నొనరించి నను ముందుల నె యందుకు బోవుచుంటిమి. క్రొత్తవిశములు విశేషముగ నుండినను శత్రువులనేక ప్రతియుద్ధముల నొన రించిరి. అందు వాంటాయిని, బోర్డాను వన ప్రదేశములందు గావించుటకు ప్రతియుద్ధములు మహా దైర్ఘ్యపూరితములు. ఆయన నన్ని ప్రతియుద్ధములను నిష్ఫలములైనవి. మేము మరల ముందుకు బోవాలితిమి. చివరకు మేమా మహావన మును జేరితిమి. స్వచ్ఛందధ్వజమును సరికి మేము పొగుగ వనమధ్య ప్రదేశమున కేరెతిమి. నిరంతరము ముఖముభిని బోధించు వివాదభోవులు నుండినవి. ఆ సమయమున లాంకు లపరమిత సహాయ మొనరించినవి. సాయంకాల మగునంత మాదళియులు కొన్ని ప్రార్థన నావలకు బోయినవి. వనమంతయు మావాదకముననే యున్నదో తెలియదు. వనము కేవలము గుండ్ల తీంపబడుట మాత్రమే కాక దృఢమైయున్న స్థితియేయబడెను. మేము మరల మార్గము నొనరకు పట్టుచున్న హిందెనుబద్ధ పంక్తిని భేదించి దానననుసరించి విడిచి కేరెతిమి. మార్గములో నున్న పుష్పము చాలభయంకరమగు యుద్ధము జరిగెను. శత్రువులు నిరంతరము క్రొత్త దళముల దీసికొని వచ్చుచుండిరిగాని ప్రతి పర్యాయమున వారు వెనుకకు తేరివి వేయబడుచుండిరి. ఫాంట్లెయిని చుట్టుప్రక్కల జరిగిన యుద్ధము ఆపవడవచ్చును మహాభయంకరముగ నుండెను. ఆ గ్రామమిప్పుడు మంటులలో నావరింపబడియున్నది. మేము తొలిసారిగా దానిని విడచినప్పటికి బిగ్గి లండను ప్రదేశానికి ఇండ్లను గూల ద్రాసి వాటిమీదికి మిగిలినవల కెక్కించిరి. ప్రాంతిని గ్రామము చుట్టును మూడు ప్రక్కల మాదళిము లాక్రొసించి యున్నవి.

లండను, నవంబరు 25:—నర్త్ రాత్రి పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి.—మూర్ఖుడని బుద్ధిభాగమున లేజాను వాళ్లు ప్రాంతమున భయంకరముగ కిరంగియుద్ధము జరిగెను. తక్కిన రంగమంటిట ఆపవడవచ్చు వాగుచు కిరంగియుద్ధము జరుపబడెను.

పార్సీలు, నవంబరు 25:—బట్టిడి మంత్రి జోన్నార్లు గారు ఆవాగోగ్యముగ నుండుటకు పనికి రాజినామా నిచ్చిరి.

రుమ్మా

రుమ్మా సంగ్రహయత్నములు.

ఆనుస్థానము, నవంబరు 23:—టార్మింగునుండి యిట్లు తొలివచ్చుచున్నది. తూర్పు గోల్కొండలో గ్రామముల నాటలులను విడచుటకు రుమ్మాలు సిద్ధపడుచున్నారు. ప్రభు మంత్రదేశము తిదివర్తన విడువబడెనది.

ఇటలీ

మిత్రవృత్తినివారు; పోవువర్గము.

లండను, నవంబరు 25:—“మార్షింగుపోస్టు” పత్రిక పోవువర్గము వారిని దూషించుచున్నది. నిరభిమానమునకు వారే కారకులనియు రహస్యమున నాష్ట్రీయాతో కుట్రపన్నుచు న్నారనియు నదివాటిని నందించుచున్నది. పోవువర్గమువారి విషయమున తమవైఖరి యెట్లుండవలయునదియు మిత్రమండలి వారు నిశ్చయింపవలయు దని మానన్నమయ్యో నని ఆపత్రిక హెచ్చరించుచున్నది.

వైదసేనల నాపివేయుట.

భీకరులగు యుద్ధము.

లండను, నవంబరు 23:—ఇటలీనుండి రైటరువిలేజుకు డిల్లు తెలియజేయు చున్నాడు.—1916 సం॥ మొయిమాన మున పేనుబియె పర్వతమెట్టి ప్రాముఖ్యత విహించెనో నేను గ్రహ్యపర్వతమెట్టి స్థానమున వహించినది. తమపంక్తిని దాట తుండ ఆత్మను వైకుంఠము శత్రు సేవలనావేసెరి. వైకుంఠనేక ములుగు పన్నాగము బన్నుచున్నారు. ఇటలీవారిదుస్తుల దొడుగుకొని ప్రతి వైకుంఠ ఇటలీవారి స్థానములలోనికి మెల్లగజో చుకొని నారంభించిరిగాని యిట్టివారల ననేకుల నిటలీవారు తుపాకులతోగాల్చి చంపిరి. వైస్యము లిప్పుడు టాంబా, మాని ఫ్లైకొండల నతిపట్టుదలతో రక్షించుచున్నవి. వీటివేముక గొన్ని మెట్టులన్నవి గాని యా మెట్టులూ మాని ఫర్నా పర్వతములవై నుండి పరిరక్షించు వచ్చును. మున్ముందు యుద్ధమెట్లు పర్వతనీచినను, జనరలు హోప్సు జెండానుగారి ప్రగల్భములు వర్ధిల్లమైనవి. ఈ ప్రదేశమును తాను రెండు దిన ములలో జొచ్చు కొనగలనని యాతడని యుండెను గాని ఏడు నెయి దినములనుండి యాయమానీయుడు వడియన్నాడు. ఇంకను పంక్తిని భేదంపలేకుండెను.

లండను, నవంబరు 24:—బ్రెంటు స్లేవులకు నడుమ నిటలీవారి పంక్తిని చెడగొట్టి ముందుకు బోవుటకు గాను వైకుంఠాన్ని యత్నిములగూర్చి ఇటలీవారి ప్రకటన వెలుండెను. వివరించుచున్నది. గత గురువారమునాడు శత్రు వైస్యములలో చాల భాగము టాంబో, మానిఫర్నాలయొద్ద మా వైస్యముల కొత్తిడి గలిగించినవి. మా మడిభాగపు వైస్యమును చుట్టవేసి యిటలీవారిని స్లేవునది కుడిగట్టునుండి వెడలించ ఆస్ట్రీయా వారి పటాలము లారు యత్నించుచున్నవి. సాయంకాలము జరకు యుద్ధ మతిభీకరముగనుండెను. ముట్టుడులు ప్రతి ముట్టుడులు మున్నగువాటితోడ యుద్ధమింకను సాగుచున్నది మాకంటే నాష్ట్రీయా వారి ధీకరుగు నప్రమముల నొందియు న్నారు. ఇటలీవారి ఎదిరింపు బలవంతముగను, మిక్కిలి తట్టు దలతోడను జరిగియుండుట తమ కాశ్వర్యము గలిగించెనని కైచిత్రన ఆస్ట్రీయా వారినుచున్నారు.

అల్ప సైన్యముల సామర్థ్యము

వెస్టరైడింగు సైన్యము 7 వేలగజములు ముందుకు సాగిరి. మరకీరంగులు 50 వేల మొనర్చుకొని వైరి సైన్యముల వెయ్యిపం దిని బాధించిరి. ఎడమ పార్శ్వమున నుండిన అల్పరు సైన్యకు లొనర్చిన యుద్ధము ప్రశంసనీయును. ఈ సైన్యములకు టాంకు బండ్ల సహాయములేదు. శత్రువులవై బాంబుల విడచుచు, తన్మా లము దారిచేసికొని ముందుకు బోవలయును. ఈ తీరుననే అల్పరు సైన్యము దినమునకు 4 వేలగజములు ముందుకుబోయిరి. వీరల నెదిరించు శత్రు సేన కడుబలముగ నుండెను. దుర్గములు, కందకములున్న గుబురుగు స్థానముల నీ సైన్యము భేదించు కొనిపోవలసియుండెను. ఆయినను వీరెచ్చట నాగక పురోగమ నముకలిగియుండెరి. బాంబులయిపోయి, క్రొత్త సప్లయవచ్చునం దాక మాత్రమే వీర గమన మాగుచుండెడిదిగాని తక్కినసమయ ములందు దెప్పకును నిరాఖిలమై సాగుచుండెను గ్రెయిసు కోరు గ్రామమున కడు సౌకర్యములుకలుగు నేల మాన్యములు మున్నగునవి కలవు. సుశ్రద్ధచగు సౌరంగపు కందకముల నెదిరించునపుడది మందుగనులచే పరిరక్షితమగుచున్నదని మాకు తెలిసియుండెను. గాని సకాలమున మందుగనుల మార్గము విడిచి మై మందుగనులతో సంబంధముగల తీరలను సరికి వేసితిమి.

జర్మనీయుల క్రొవ్యము.

గ్రామమునుండి మాకడ క్రొవ్యార్థతైక పాతలు మాకు నివేదించిరి. సైనికోద్యోగులు గ్రామస్థులయొద్ద నుండు ఆహార పదార్థములు, పానీయములెల్ల బలవంతముగ దీసికొని రట. ఇంతియగాక ఆమెకా రిల్లిపుకమిషనువారు సప్లయలనన్ని టిని దొరుకొనెరి.

బ్రిటిషు సైనికాధికారులు.

లండను, నవంబరు 24:—అధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—ఇటలీయందున్న బ్రిటిషుదళములకు జనరలు, పూమరలగారు సైనికాధిపతులుగ నిర్ణయింపబడిరి. మెసపో టేమియా దళముల నడిపించుటకు లెఫ్టెనెంటుజనరలు డబ్లియు ఆర్. మార్షాలుగారు నియమింపబడిరి.

అమెరికా

జలాంతర్గామి మడియుట.

వాషింగ్టను, నవంబరు 21:—అధికారులిట్లు ప్రకటించు చున్నారు. రక్షక విధ్వంస నాకయొకటి జలాంతర్గామి చి మ్నము నొక దాని గాంచి త్వరితముగ దానిమీదికిబోయి జలాం తర్గామియందుతావున నీటిలో తుపాకుల గొట్టెను. జలాంతర్గా మి కా గుండ్లతగులుట వలన నదిమీది కెగసి “గిరగిర” తిరుగ సాగెను. విధ్వంసకనాక మరల తుపాకుల గొట్టె నారంభించెను గాని జలాంతర్గామి అందులకు ప్రత్యుత్తరము నీయజాల కుండెను. అనంతరమా జలాంతర్గామిని వెనుకకుకట్టి పట్టుకొని తచ్చుటకానాక ప్రయత్నించెను గాని జలాంతర్గామి మునిగి పోయెను.

అ॥ సం॥ రాష్ట్రముల యుద్ధ ప్రయత్నములు.

లండను, నవంబరు 23:—ఆమెరికా యుద్ధప్రయత్న ము లతిత్వరితగతి నిర్వర్ధింప బడుచున్నవి. పరిశ్రమలన్నియు కేంద్రీకృతము గావించబడినవి. శత్రుప్రజలందఱును నిర్బం ధింపబడిరి. శత్రుసంబంధముగల వారిందఱును బాధ్యతగల పద లవు నుండి తొలగింపబడిరి.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయా ప్రధాని అభిప్రాయము. ఆనుస్థానము, నవంబరు 23:—కాంటు తిష్టాగాంకి నాం. గరీ సభలో ప్రత్యుత్తరము నొసగుచు ప్రధానిగాల్లు చెప్పిరి. రుమ్మాదేశ స్థితి యింకను అగమ్య గోచరముగ నె యున్నది. సంధివాదులు తమ ఉద్దేశము నెంవేర్చుకొనో లేదో చెప్పజాల లము. ఇంతిరకు సంధినిగాని తాత్కాలిక సంధినిగాని వారు కోరలేదు.

ఆఫ్రికా

శత్రువు లనెకులు పట్టువడుట. లండను, నవంబరు 23:—తూర్పు ఆఫ్రికాధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు: మేము బింబానుక టాంగారిలోయలం దును, నీవాలాలోయయందును ప్రవేశించుచున్నాము. వీవాల్ల నైబులిభాగమున నసంఖ్యాకులుగ శత్రు సైన్యముల నొక చిన్న దళము మహాదైర్ఘ్యముతో నెదిరించెను. మేము 183 జర్మనుల ను 192 ఆస్కారిలను పట్టుకొంటిమి.

జర్మనీ

జలాంతర్గామిల పి సైరణము. ఆనుస్థానము, నవంబరు 23:—“జలాంతర్గామిల కిక్ మీద తా నేమియు భయ మొందడను లాయుడుబార్జి మూర్ఖపు పలుకునకు ప్రత్యుత్తరముగ జలాంతర్గామిల విధ్వంసక ప్రదేశ మింకను విశేషముగ విస్తరింపబడు న జర్మనుపుత్రులు తలంచు చున్నవి. ఆట్టి విస్తరణమువలన పశ్చిమముందు హాలెండు ఒంటి యగుననియు నందువలన దాని జాలరీ వ్యాపారమునకు చాల నష్టముగలుగుననియు డచ్చి పత్రికలు తమ భయమును దెలుపు చున్నవి.

జమిందారీ దావా:—రామారాయనింగారి జమిందారి గ్రామములలో జమచేయబడిన సొమ్ము వివరము లెక్కలు చిత్రారు సబుకోర్టులో దాఖలు చేయవలయుననియు వారివై కాబడినదావా డిక్రి తీర్మానమగువలన కా ద్యవ్యమును వై కోర్టులో నిలువచేయవలయుననియు న్యాయమూర్తి బేరు వెలు గారు పానగాలు జమిందారులగు రామారాయనింగారికి తెలియ జరగిరి. కాని వారు అట్లు జేయనందున వారివై తగిన కేధవహించ వలయునని ఎస్. చంద్రశేఖరఅయ్యరు గారు వైకోర్టులో ఆర్జీనిదాఖలు చేసిరి. మీ వైని యెందుకు కేధవహించకూడదో 14 దినములలోగా తగిన కారణము కనుపరచవలయునని వైకోర్టువారు రామారాయనింగారికి నోటీసును పంపిరి.

-(0).

# I

II

### III

TOHFAFROSH WATCH & Co.,  
Dealers in Watches Materials, Tools  
BHENDI BAZAAR, POST No. 9, BOMBAY.  
(881) ఉ త్తములు అంగభాషలో వ్రాయవలయును.

